

Тимчасові критерії оцінювання навчальних досягнень у системі загальної середньої освіти на період переходу на 200-бальну шкалу оцінювання

1. Алгебра

Програма призначена для організації процесу навчання математики у 10 класах. Вона розроблена на основі Державного стандарту базової і повної середньої освіти та чинної навчальної програми з математики (Алгебра і початки аналізу та геометрія) рівня стандарту (від 1 червня 2018 р.).

Мета навчання математики полягає у формуванні математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вмінь і способів дій для розв'язування суто математичних та практичних задач; розвиток логічного мислення та психологічних якостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті; забезпечення рівня підготовки здобувачів освіти з математики, необхідного для успішної самореалізації та саморозвитку особистості в умовах динамічного інформаційно-знаннєвого суспільства.

Для досягнення зазначеної мети визначено такі завдання:

- формування у здобувачів освіти уявлень про роль математики, математичних методів у пізнанні дійсності, розуміння математичних законів, усвідомлення математичних знань як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; створення стійкої позитивної мотивації до навчання;
- формування у здобувачів освіти стійкого інтересу до предмета, виявлення та розвиток математичних здібностей;
- оволодіння здобувачами освіти мовою математики, системою математичних знань, навичками та вміннями, необхідними в повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніми для успішного оволодіння знаннями інших освітніх галузей, і забезпечення мотивації безперервного навчання впродовж життя;
- інтелектуальний розвиток особистості — розвиток алгоритмічного, критичного та логічного мислення, інтуїції, просторової уяви, пам'яті, уваги, графічної культури;
- набуття математичних знань у їх діалектичній єдності з іншими науковими дисциплінами, що вивчаються в школі, установлення міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків;

• громадянське, екологічне, естетичне виховання та формування позитивних рис особистості, формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей здобувача освіти.

В основу побудови змісту та організації процесу навчання математики покладено компетентнісний підхід, відповідно до якого кінцевим результатом навчання є сформованість певних компетентностей, що визначаються здатністю учня застосовувати свої знання в навчальних та життєвих ситуаціях.

Крім ключових компетентностей, що є загальними для всіх предметних галузей, виокремлюють і предметні компетентності — здібності, які містять вузькоспеціалізовані знання. Зокрема, математична компетентність — це здатність особистості структурувати ситуацію, виокремлювати математичні відносини, складати математичну модель проблемної ситуації, аналізувати та перетворювати її, інтерпретувати отримані результати. Тобто математична компетентність учня сприяє адекватному застосуванню математичних знань для вирішення повсякденних проблем.

Форми перевірки засвоєного компонента навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1) усні відповіді за заданою темою, при цьому мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки тощо;

2) відповіді на тестові та самостійні роботи, різних рівнів складності;

3) наукові проекти (презентації).

Критерії навчальних досягнень учнів (усні відповіді)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) розпізнає один із кількох запропонованих математичних об'єктів (символів, виразів тощо), виділивши його серед інших – степінь, корінь n -го степеня, тригонометричні вирази; читає і записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу;

		Учень (учениця) виконує однокрокові дії з числами, найпростішими математичними виразами; зокрема показує найбільше та найменше значення функції, степеневу функцію з цілим та раціональним показником, похідну функцій, тригонометричні функції та тригонометричні рівняння.
		Учень (учениця) співставляє дані або словесно описані математичні об'єкти за їх суттєвими властивостями; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання – знаходить по графіку найбільше та найменше значення функції, показує парні та непарні функції, знаходить значення функцій при заданих значеннях аргументу і значення аргументу, за яких функція набуває даного значення; добуває корінь p -го степеня, виконує дії із степенями,
II. Середній		Учень (учениця) відтворює означення математичних понять - парні та непарні функції; степенева функція з цілим та раціональним показником, кореня p -го степеня та його властивості, ірраціональні рівняння, радіанна міра кута, означення косинуса, синуса тангенса кута повороту, парність та непарність тригонометричних функцій, формули додавання та зведення, означення арксинусу, арккосинусу та арктангенсу числа, похідної, точок екстремуму, формулює деякі властивості математичних об'єктів; виконує за зразком завдання обов'язкового рівня
		Учень (учениця) ілюструє означення математичних понять, правил виконання математичних дій прикладами із пояснень вчителя або підручника; розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням: знаходить область визначення функціональних залежностей; значення функцій при заданих значеннях аргументу і значення аргументу, за яких функція набуває даного значення; встановлює за графіком функції її основні властивості, обчислює та порівнює значення виразів, які містять степені з раціональними показниками, корені; схематично зображує графіки степеневих функцій; вміє переходити від радіанної міри кута до градусної й навпаки; схематично будує графіки тригонометричних функцій; перетворює нескладні тригонометричні вирази; розв'язує найпростіші тригонометричні рівняння, знаходить швидкість зміни величини в точці; кутовий коефіцієнт і кут нахилу дотичної до графіка функції в даній точці, знаходить найбільше і найменше значення функції;
		Учень (учениця) ілюструє означення вищеназваних математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням, записує математичний вираз, формули за словесним формулюванням і навпаки
III. Достатній		Учень (учениця) застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань у знайомих ситуаціях - диференціює функції, використовуючи таблицю похідних і правила диференціювання; застосовує похідну для знаходження проміжків монотонності і екстремумів функції, побудови графіків; самостійно виправляє вказані йому (їй) помилки; розв'язує вищеназвані завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень
		Учень (учениця) володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань

		Учень (учениця): вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; самостійно виконує завдання в знайомих ситуаціях з достатнім поясненням; виправляє допущені помилки; повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; розв'язує завдання з достатнім поясненням
IV. Високий		Знання, вміння й навички учня (учениці) повністю відповідають вимогам програми, зокрема: учень (учениця) усвідомлює нові для нього (неї) математичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою математичні твердження з достатнім обґрунтуванням; під керівництвом учителя знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням, застосовує тригонометричні функції до опису реальних процесів; розв'язує прикладні задачі на знаходження найбільших і найменших значень реальних величин
		Учень (учениця) вільно і правильно висловлює відповідні математичні міркування, переконливо аргументує їх; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього (неї) ситуаціях; знає, передбачені програмою, основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням
		Учень (учениця) виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; вміє узагальнювати й систематизувати набуті знання; здатний(а) до розв'язування нестандартних задач і вправ

Критерії оцінювання контрольних та самостійних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) не підготувався (-лася) до виконання роботи. Робота виконана частково (1/4) й оформлена учнем (ученицею) за допомогою учителя або добре підготовлених однокласників, які вже виконали успішно дану роботу. На виконання роботи витрачено багато часу.
II. Середній		Учень (учениця) показав (-ла) знання теоретичного матеріалу з теми, але виявив (-ла) труднощі при практичному застосуванні знань. Допустив (-ла) грубі помилки у половині завдань, робота оформлена неохайно.
III. Достатній		Робота виконана учнем (ученицею) повністю самостійно. Учень (учениця) допустив (-ла) відхилення від необхідної послідовності виконання завдань, які не впливають на правильність кінцевого результату. Допущено незначні неточності в оформленні результатів роботи.
IV. Високий		Робота виконана в повному обсязі, з дотриманням необхідної послідовності згідно інструктивних рекомендацій, оформлена акуратно, розв'язок усіх завдань правильний. Самостійно підібрано необхідні джерела, виявлено необхідні теоретичні знання, практичні уміння й навички, обґрунтовано конкретні рішення при виконанні практичних завдань. Проект оформлено оригінально, використано новаторський підхід.

Критерії оцінювання проектів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Тема проекту нерозкрита. Більша частина матеріалу скопійована та частково порушує авторські права.
II. Середній		Недостатнє викладення обраної проблеми. Тема розглядається поверхнево; у бібліографічному списку менше трьох джерел і є помилки. Учень (учениця) не вказав (-ла) актуальність теми, проте вказав (-ла) мету роботи.
III. Достатній		Тема доповіді (презентації) розкрита повністю, але є певні недоліки у логіці викладу; Учень (учениця) вказує актуальність, мету, новизну теми. Презентація має графіки, діаграми, використано різні джерела та є посилання на них, не порушено авторських прав. Презентація оформлена в одному стилі.
IV. Високий		Знання змісту виконаної роботи, вільне володіння інформацією з теми. Грамотне володіння математичною мовою. Уміння виокремити головне. Уміння логічно, доказово подати інформацію. Використання інформаційних джерел і власних ілюстрацій (малюнків, фото, відео). Розуміння і аргументація актуальності теми. Уміння оцінювати достовірність отриманих результатів. Виявлення власного ставлення до проблеми. Уміння аргументовано захищати власну точку зору

Критерії оцінювання контрольних, самостійних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) виконує завдання початкового рівня без помилок. В завданнях обов'язкового рівня допускає помилки, які не може виправити самостійно. Виконує лише 55% тестових завдань
II. Середній		Учень (учениця) використовує означення математичних понять, формулювань теорем і правил при виконанні завдань. Самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням. Записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки. Виконує 55%-75% тестових завдань.
III. Достатній		Учень (учениця) самостійно виконує завдання достатнього рівня в знайомих ситуаціях. Виправляє допущені помилки; Розв'язує завдання з достатнім поясненням; Виконує 75-90% тестових завдань.
IV. Високий		Учень (учениця) виконує завдання високого рівня з записаною послідовністю логічних дій та пояснень, з посиланнями на математичні факти, з яких випливає те чи інше твердження. При виконанні завдань використовує математичні факти та твердження з достатнім обґрунтуванням. Розв'язує завдання високого рівня з поясненням і обґрунтуванням, допускаючи незначні помилки. Виконує 90-100% тестових завдань.

Критерії оцінювання тесту

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Виконано 30 % тесту
II. Середній		Виконано 31-54 % тесту
III. Достатній		Виконано 55-64 % тесту
IV. Високий		Виконано 95-100% Учень навів розгорнутий запис розв'язування завдання з обґрунтуванням кожного етапу та дав правильну відповідь.

2. Англійська мова

Основними видами оцінювання з іноземної (англійської) мови є чотири види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, письмо та говоріння.

Основні принципи оцінювання навчальних досягнень учнів з англійської мови єдині для будь-якої форми проведення навчання: офлайн, онлайн (синхронного/асинхронного) чи змішаного.

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1) усні відповіді за заданою темою, при цьому мають враховуватися:

- характеристики відповіді учня: рівень володіння англійською мовою, цілісність, повнота, правильність;

- якість знань: системність висловлення, вживання сталих виразів та грамотність використання часових форм у мовленні;

- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;

- рівень володіння англійською мовою.

Вміння порівнювати, абстрагувати, узагальнювати;

- досвід творчої діяльності (проектні роботи)

- самостійність висловлення англійською мовою думок та суджень;

2) відповіді на тестові завдання різних рівнів складності;

3) вміння вести діалоги різної тематики та різного рівня складності;

4) самостійні роботи.

Перевірка набутих навичок може здійснюватися у процесі:

- виконання тестових завдань,

- оцінювання результатів письмових (творчих) завдань;

- виконанні граматичних завдань;

- проведення контрольних і самостійних робіт за визначеною темою;

- проведення досліджень з певних питань з використанням різних джерел для збору даних (міні-проекти, доповіді з презентацією);

- проведення командної роботи для знаходження колективного рішення з різних завдань (оцінювання завдань з усного мовлення чи контролю читання).

Критерії оцінювання навчальних досягнень з *письма*:

1. контрольні роботи

2. самостійні роботи

3. твори

4. диктанти

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	Зміст абсолютно не пов'язаний з тематикою завдання. Цільовий читач не може зрозуміти зміст. Кількість вірних відповідей від 0 -40%
II. Середній	Використано основний словниковий запас ізольованих слів і фраз із залученням кількох простих граматичних форм. Зміст письмового висловлювання частково зв'язний, застосовується проста пунктуація і часте використання сполучника «і». Можлива часткова невідповідність або неправильне тлумачення завдання. Цільовий читач мінімально розуміє зміст. Кількість вірних відповідей від 40-60%
III. Достатній	Розумно використовує основний словниковий запас належним чином. Вживає прості граматичні форми з деяким ступенем контролю, але іноді помилки можуть заважати зрозуміти зміст письмового висловлювання повністю. Текст зв'язується за допомогою основних, часто вживаних і повторюваних сполучних слів або сполучників. Можливі незначні невідповідності меті письмового висловлювання, але читач в цілому розуміє зміст написаного. Кількість вірних відповідей від 60-80%
IV. Високий	Загалом використовує повсякденну лексику належним чином, іноді зловживаючи певними виразами. Вживає прості граматичні форми з високим ступенем контролю. Хоча помилки помітні, сенс може бути визначено. Написані речення пов'язані між собою і зрозумілі, використані основні сполучні слова та обмежена кількість зв'язуючих схем. Тема написаного повністю відповідає меті письмового висловлювання, що залишає читача повністю поінформованим. Кількість вірних відповідей від 80-100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень з **письма**:

1. ведення зошита

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	Виконані окремі вправи Кількість виконаних завдань від 0 -40%
II. Середній	Виконана частина вправ Кількість виконаних завдань від 40 -60%
III. Достатній	Виконана більша частина завдань Кількість виконаних завдань від 60 -80%
IV. Високий	Виконані усі вправи Кількість виконаних завдань від 80 -100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень з **аудіювання**:

1. тести

2. самостійні роботи

3. контроль аудіювання

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Розуміє окремі ідеї та усного мовлення без розуміння загального змісту та деталей почутого. Кількість вірних відповідей 0-40%
II.Середній	Розуміє деякі ідеї прослуханого та ідентифікує окремі факти почутого. Кількість вірних відповідей 40-60%
III. Достатній	Розуміє зміст усного тексту почуте в деталях та вміє виокремити основні ідеї почутого. Кількість вірних відповідей 60-80%
IV. Високий	Розуміє зміст усного тексту повністю, аналізує зміст інформативних чи розповідних бесід, оголошень, іструкцій, повідомлень чи історій. Може сприймати складніші чи більш розгорнуті розмови. Кількість вірних відповідей 80-100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень з **читання**:

1. контроль читання

2. читання вголос

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Розуміє деякі ідеї та думки прочитаного без розуміння деталей. Розуміння змісту завдань 0-40%
II.Середній	Розуміє ключові ідеї прочитаного та ідентифікує окремі факти змісту. Повний зміст письмового висловлювання розуміє частково або за наявності наочностей. Розуміння змісту завдань 40-60%
III. Достатній	Розуміє зміст письмового тексту деталях та вміє виокремити основні ідеї прочитаного. Більш розгорнуті чи складніші тексти (статті, історії, електронні ресурси) потребують частих прочитань та візуальної підтримки для розуміння змісту. Розуміння змісту завдань 60-80%
IV. Високий	Розуміє зміст письмового тексту повністю, аналізує зміст коротких листів, оголошень, іструкцій, повідомлень чи історій. Може розуміти більш розгорнуті чи складніші тексти (статті, історії, електронні ресурси) Розуміння змісту завдань 80-100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень з **говоріння**:

1. усні відповіді

2. відповіді на запитання вчителя/ доповнюючі відповіді

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
----------------------------------	----------------------------

I.Початковий	Передає основний зміст у дуже знайомих повсякденних формах. Створює висловлювання, які, як правило, дуже короткі. Застосовує прості репліки, незважаючи на деякі труднощі. Повністю опирається на допомогу вчителя. Кількість висловлювань 0-40%
II.Середній	Передає основний зміст у дуже знайомих повсякденних формах. Створює висловлювання, які, як правило, дуже короткі – слова чи фрази – з частими ваганнями та паузами. Застосовує прості репліки, незважаючи на деякі труднощі. Потребує підказок і підтримки, опирається на допомогу підручника. Кількість висловлювань 40-60%
III. Достатній	Уміє спілкуватися в повсякденних ситуаціях, незважаючи на вагання. Будує довші речення. Вимагає дуже мало підказок і підтримки. Демонструє хороший ступінь використання простих граматичних форм. Використовує ряд характерної лексики під час розмови про повсякденні ситуації. Не опирається на допомогу підручника,але може частково опиратися на допомогу вчителя. Кількість висловлювань 60-80%
IV. Високий	Будує складні,поширені речення. Не потребує підказок і підтримки. Демонструє хороший ступінь використання різних граматичних форм. Використовує ряд характерної лексики під час розмови про повсякденні ситуації. Вимова є зрозумілою, чіткою. Не потребує допомоги вчителя. Кількість висловлювань 80-100%

Критерії оцінювання навчальних досягнень з **говоріння**:

1.Проектна діяльність

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Презентація в Power Point/ інші допоміжні програми. Створює 3-5 слайдів без чіткого опису,без використання джерел чи опирання на авторів. Не надає аналітичного розбору теми. Не розкриває змісту теми. Об'єм виконаної роботи 0-40%
II.Середній	Презентація в Power Point/ інші допоміжні програми. Створює 5-7 слайдів без чіткого опису, без використання джерел чи опирання на авторів. Частково надає аналітичний розбір теми. Частково розкриває зміст теми. Об'єм виконаної роботи 40-60%
III. Достатній	Презентація в Power Point/ інші допоміжні програми. Створює 7-9 слайдів з чітким описом, можливо без використання джерел чи опирання на авторів. Надає аналітичний розбір теми. Розкриває зміст теми. Об'єм виконаної роботи 60-80%
IV. Високий	Презентація в Power Point/ інші допоміжні програми. Створює 10-12 слайдів з чітким описом, з використанням джерел. Надає аналітичний розбір теми. Розкриває зміст теми. Якісно та креативно подає матеріал. Об'єм виконаної роботи 80-100%

3. Геометрія

Програма призначена для організації процесу навчання математики у 10 класах. Вона розроблена на основі Державного стандарту базової і повної середньої освіти та чинної навчальної програми з математики (Алгебра і початки аналізу та геометрія) рівня стандарту (від 1 червня 2018 р.).

Мета навчання математики полягає у формуванні математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вмінь і способів дій для розв'язування суто математичних та практичних задач; розвиток логічного мислення та психологічних якостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті; забезпечення рівня підготовки здобувачів освіти з математики, необхідного для успішної самореалізації та саморозвитку особистості в умовах динамічного інформаційно-знаннєвого суспільства.

Для досягнення зазначеної мети визначено такі завдання:

- формування у здобувачів освіти уявлень про роль математики, математичних методів у пізнанні дійсності, розуміння математичних законів, усвідомлення математичних знань як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; створення стійкої позитивної мотивації до навчання;
- формування у здобувачів освіти стійкого інтересу до предмета, виявлення та розвиток математичних здібностей;
- оволодіння здобувачами освіти мовою математики, системою математичних знань, навичками та вміннями, необхідними в повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніми для успішного оволодіння знаннями інших освітніх галузей, і забезпечення мотивації безперервного навчання впродовж життя;
- інтелектуальний розвиток особистості — розвиток алгоритмічного, критичного та логічного мислення, інтуїції, просторової уяви, пам'яті, уваги, графічної культури;
- набуття математичних знань у їх діалектичній єдності з іншими науковими дисциплінами, що вивчаються в школі, установлення міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків;

• громадянське, екологічне, естетичне виховання та формування позитивних рис особистості, формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей здобувача освіти.

В основу побудови змісту та організації процесу навчання математики покладено компетентнісний підхід, відповідно до якого кінцевим результатом навчання є сформованість певних компетентностей, що визначаються здатністю учня застосовувати свої знання в навчальних та життєвих ситуаціях.

Крім ключових компетентностей, що є загальними для всіх предметних галузей, виокремлюють і предметні компетентності — здібності, які містять вузькоспеціалізовані знання. Зокрема, математична компетентність — це здатність особистості структурувати ситуацію, виокремлювати математичні відносини, складати математичну модель проблемної ситуації, аналізувати та перетворювати її, інтерпретувати отримані результати. Тобто математична компетентність учня сприяє адекватному застосуванню математичних знань для вирішення повсякденних проблем.

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1) усні відповіді за заданою темою, при цьому мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки тощо;

2) відповіді на тестові та самостійні роботи, різних рівнів складності;

3) наукові проекти (презентації) .

Критерії навчальних досягнень учнів (усні відповіді)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) розпізнає один із кількох запропонованих математичних об'єктів (символів, геометричних фігур тощо), паралельні площини, паралельні та перпендикулярні прямі у просторі, читає і записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу; зображує найпростіші геометричні просторові фігури (малює ескіз)

		Учень (учениця) впізнає окремі математичні об'єкти, показує елементи многогранників, взаємне розміщення прямих та площин, вектори у просторі і пояснює свій вибір
		Учень (учениця) співставляє дані або словесно описані математичні об'єкти за їх суттєвими властивостями; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання – називає основні поняття стереометрії; розрізняє означувані та не означувані поняття, аксіоми та теореми; з'ясовує, чи є дві прямі мимобіжними; зображає фігури у просторі; виконує операції над векторами
II. Середній		Учень (учениця) відтворює означення математичних аксіоми стереометрії, кут між прямими у просторі, перпендикуляр і похила, кут між прямою та площиною, двогранний кут, вектора, колінеарних векторів і формулювання тверджень - ознаки мимобіжних прямих, паралельності прямої та площини, паралельності двох площин, теореми про три перпендикуляри, площу ортогональної проекції, дії з векторами, називає елементи математичних об'єктів; формулює деякі властивості математичних об'єктів; виконує за зразком завдання обов'язкового рівня
		Учень (учениця) ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій прикладами із пояснень вчителя або підручника; розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням застосовує аксіоми стереометрії та наслідки з них до розв'язання нескладних задач; виконує операції над векторами; знаходить відстань між двома точками, координати середини відрізка, координати точок симетричних відносно початку координат та координатних площин
		Учень (учениця) ілюструє означення вищеназаних математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням.
III. Достатній		Учень (учениця) застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань у знайомих ситуаціях розв'язує задачі на знаходження відстаней та кутів в просторі, використовує координати у просторі для вимірювання відстаней, кутів; знає залежності між елементами математичних об'єктів; самостійно виправляє вказані йому (їй) помилки; розв'язує вищеназвані завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень
		Учень (учениця) володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань
		Учень (учениця): вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; самостійно виконує завдання в знайомих ситуаціях з достатнім поясненням; виправляє допущені помилки; повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; розв'язує завдання з достатнім поясненням
IV. Високий		Знання, вміння й навички учня (учениці) повністю відповідають вимогам програми, зокрема: учень (учениця) усвідомлює нові для нього (неї) математичні факти, ідеї, вмис доводити передбачені програмою математичні твердження з достатнім обґрунтуванням; під керівництвом учителя знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням, застосовує

		тригонометричні функції до опису реальних процесів; розв'язує прикладні задачі на знаходження найбільших і найменших значень реальних величин
		Учень (учениця) вільно і правильно висловлює відповідні математичні міркування, переконливо аргументує їх; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього (неї) ситуаціях; знає, передбачені програмою, основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням
		Учень (учениця) виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; вміє узагальнювати й систематизувати набуті знання; здатний(а) до розв'язування нестандартних задач і вправ

Критерії оцінювання проектів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Тема проекту нерозкрита. Більша частина матеріалу скопійована та частково порушує авторські права.
II. Середній		Недостатнє викладення обраної проблеми. Тема розглядається поверхнево; у бібліографічному списку менше трьох джерел і є помилки. Учень (учениця) не вказав (-ла) актуальність теми, проте вказав (-ла) мету роботи.
III. Достатній		Тема доповіді (презентації) розкрита повністю, але є певні недоліки у логіці викладу; Учень (учениця) вказує актуальність, мету, новизну теми. Презентація має графіки, діаграми, використано різні джерела та є посилання на них, не порушено авторських прав. Презентація оформлена в одному стилі.
IV. Високий		Знання змісту виконаної роботи, вільне володіння інформацією з теми. Грамотне володіння математичною мовою. Уміння виокремити головне. Уміння логічно, доказово подати інформацію. Використання інформаційних джерел і власних ілюстрацій (малюнків, фото, відео). Розуміння і аргументація актуальності теми. Уміння оцінювати достовірність отриманих результатів. Виявлення власного ставлення до проблеми. Уміння аргументовано захищати власну точку зору

Критерії оцінювання контрольних, самостійних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) виконує завдання початкового рівня без помилок. В завданнях обов'язкового рівня допускає помилки, які не може виправити самостійно. Виконує лише 55% тестових завдань
II. Середній		Учень (учениця) використовує означення математичних понять, формулювань теорем і правил при виконанні завдань. Самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням. Записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки. Виконує 55%-75% тестових завдань.

III. Достатній	Учень (учениця) самостійно виконує завдання достатнього рівня в знайомих ситуаціях. Виправляє допущені помилки; Розв'язує завдання з достатнім поясненням; Виконує 75-90% тестових завдань.
IV. Високий	Учень (учениця) виконує завдання високого рівня з записаною послідовністю логічних дій та пояснень, з посиланнями на математичні факти, з яких випливає те чи інше твердження. При виконанні завдань використовує математичні факти та твердження з достатнім обґрунтуванням. Розв'язує завдання високого рівня з поясненням і обґрунтуванням, допускаючи незначні помилки. Виконує 90-100% тестових завдань.

Критерії оцінювання тесту

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Виконано 30 % тесту
II. Середній		Виконано 31-54 % тесту
III. Достатній		Виконано 55-64 % тесту
IV. Високий		Виконано 95-100% Учень навів розгорнутий запис розв'язування завдання з обґрунтуванням кожного етапу та дав правильну відповідь.

4. Зарубіжна література

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (усні відповіді, контрольні та самостійні роботи)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учні відтворюють матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
		Учні розуміють навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворюють певний фрагмент окремим реченням.
		Учні сприймають навчальний матеріал, дають відповіді у формі зв'язного висловлювання (з допомогою вчителя).
II. Середній		Учні володіють літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворюють незначну його частину, дають визначення літературного явища без посилання на текст.
		Учні володіють матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою вчителя відтворюють матеріал і наводять прикладом з тексту.
		Учні володіють матеріалом, відтворюють значну його частину. З допомогою вчителя знаходять потрібні приклади у художньому тексті.
III. Достатній		Учні володіють матеріалом і навичками аналізу художнього твору за поданим учителем зразком, наводячи власні приклади на підтвердження певних суджень.
		Учні володіють матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя виправляють допущені помилки й добирають аргументи на підтвердження висловленого судження.
		Учні володіють матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, систематизують та узагальнюють набуті знання, самостійно виправляють допущені помилки, добирають переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
IV. Високий		Учні володіють матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляють початкові творчі здібності, самостійно оцінюють окремі літературні явища, знаходять і виправляють допущені помилки, працюють з різними джерелами інформації, систематизують та творчо використовують дібраний матеріал.
		Учні на високому рівні володіють матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлюють свої думки, самостійно оцінюють різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
		Учні вільно володіють матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляють особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, схильність до літературної творчості.

Примітка: при оцінюванні контрольних та самостійних робіт враховуються грамотність та охайність роботи.

Критерії оцінювання учнівських зошитів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Записи зроблено неохайно, неграмотно. Відсутня більша частина класних та домашніх робіт. Учні не дотримуються орфографічного режиму та правил ведення зошитів.
II. Середній		В зошиті наявна більшість класних та домашніх робіт. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками. Учні частково дотримуються орфографічного режиму та правил ведення зошитів. Більшість робіт виконано неохайно та неграмотно.
III. Достатній		В зошиті наявні всі класні та домашні роботи. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками; для підкреслень, оформлення таблиць, схем тощо учні використовують прості олівці (різні кольори). В окремих роботах допущено помилки.
IV. Високий		В зошиті наявні всі класні та домашні роботи. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками; для підкреслень, оформлення таблиць, схем тощо учні використовують прості олівці (різні кольори). Записи зроблено охайно, грамотно з дотриманням усіх вимог щодо ведення учнівських зошитів. (В окремих роботах можуть траплятися незначні помилки).

Критерії оцінювання доповіді з презентацією

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Проект не висвітлює теми та мети роботи. Мають місце фактичні помилки. Матеріал викладено нелогічно. Не дотримано правил академічної доброчесності. Зображення в роботі нечіткі, розмиті. Відсутнє естетично правильне оформлення. Обсяг роботи - 1-2 сторінки.
II. Середній		Обрана тема висвітлена недостатньо, розкрита поверхнево, порушено логіку викладу матеріалу. В роботі допущені незначні фактичні, лексичні та граматичні помилки. Невдало підібрані ілюстрації (невідповідні, нечіткі). Дотримано правил академічної доброчесності. У бібліографічному списку вказано менше трьох джерел. Обсяг роботи – 3-4 сторінки.
III. Достатній		Тема роботи розкрита повністю, але є певні недоліки у послідовності викладу матеріалу. Вказано актуальність, мету теми. Презентація оформлена в одному стилі. В ній наявні ілюстрації, які допомагають розкрити тему. Презентація переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Дотримано правил академічної доброчесності. Бібліографічний список нараховує 4-5 джерел. Доповідь має обсяг 5-6 сторінок. Презентація - 8-10 слайдів.
IV. Високий		Робота цікава для учнів, відповідає поставленій темі та меті. Чітко сформульовано висновки. Відсутні стилістичні та граматичні помилки. Дотримано правил академічної доброчесності. Тему доповіді розкрито послідовно, логічно. Список використаної літератури нараховує 5-6 джерел. Презентація містить 10-15 слайдів, текст несе максимальну інформативність. Доповідь має обсяг 7-8 сторінок.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (виразне читання напам'ять)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учні монотонно читають напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
		Учні невиразно читають напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
		Учні читають напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних, мовленнєвих помилок.
II. Середній		При читанні напам'ять творів учні допускають значну кількість помилок різного характеру.
		Учні читають вивчені напам'ять твори зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки читання.
		Учні читають напам'ять художні твори з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
III. Достатній		При читанні напам'ять твору учні правильно, чітко передають зміст, але виконують його невиразно, монотонно.
		Вивчений напам'ять твір учні читають з окремими декламаційними огріхами.
		Учні виразно читають напам'ять твір, але час від часу допускають змістові неточності.
IV. Високий		Учні виразно, без помилок та неточностей декламують твір напам'ять.
		Вивчений напам'ять твір учні декламують, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до твору.
		Читання напам'ять твору учнями відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учні виявляють особисте ставлення до прочитаного.

5. Інформатика

Програма вибірково-обов'язкового предмету «Інформатика» для учнів 10-11 класів затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.

Програма розрахована на вивчення інформатики в 10–11 класах загальноосвітніх навчальних закладів як вибірково-обов'язкового предмету навчального плану в обсязі 105 годин (70 годин в 10 класі і 35 годин в 11 класі), з яких 35 годин складає інваріантний базовий модуль.

Завданнями навчання інформатики в старшій школі є:

- формування в учнів знань й умінь, необхідних для ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-пізнавальній діяльності, при вивченні інших навчальних предметів, у повсякденному житті;
- розвиток в учнів готовності застосовувати інформаційно-комунікаційні технології з метою ефективного виконання різноманітних завдань щодо реалізації інформаційних процесів, пов'язаних з майбутньою професійною діяльністю в умовах інформаційного суспільства;
- розвиток інформаційної культури, знань правил безпеки життєдіяльності та навичок безпечної поведінки при виконанні робіт з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій;
- розвиток в учнів здатності самостійно опановувати та раціонально використовувати програмні засоби загального та прикладного призначення, цілеспрямовано шукати й систематизувати відомості, використовувати електронні засоби обміну даними.

Метою навчання є продовження формування в учнів інформаційної культури та інформатичної компетентності для реалізації їх творчого потенціалу та соціалізації у суспільстві завдяки здатності до ефективного використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Форми перевірки знань на уроках інформатики у 10-их класах:

- проєкти;
- тестові завдання різних рівнів складності;
- практичні роботи з тем;

Кожен із видів робіт містить очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, а саме:

- знаннєвий компонент: знає; розуміє; пояснює; наводить приклади;

- діяльнісний компонент: аналізує; розрізняє; визначає; порівнює; установлює; аналізує; дотримується; прогнозує; характеризує; класифікує; уміє;

- ціннісний компонент: оцінює; висловлює судження; усвідомлює; робить висновки.

Критерії навчальних досягнень учнів (тестові завдання)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) знає і виконує правила техніки безпеки під час роботи з комп'ютерною технікою, вміє працювати з різними тестовими системами.
		Учень (учениця) вміє вибрати хоча б один правильний варіант із декількох запропонованих в тесті.
		Учень (учениця) відтворює один-два терміни з теми.
II. Середній		Учень (учениця) за допомогою вчителя вміє віднайти в тестових завданнях визначення понять невеликої частини теми.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 40% питань тесту.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 50% питань тесту.
III. Достатній		Учень (учениця) відповідає правильно на 58% питань тесту.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 65% питань тесту.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 72% питань тесту.
IV. Високий		Учень (учениця) відповідає правильно на 80% питань тесту.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 85% питань тесту.
		Учень (учениця) відповідає правильно на 100% питань тесту.

Критерії оцінювання практичних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) не підготувався (-лася) до виконання роботи. Робота виконана частково (1/4) й оформлена учнем (ученицею) за допомогою учителя або добре підготовлених однокласників, які вже виконали успішно дану роботу. На виконання роботи витрачено багато часу.
II. Середній		Учень (учениця) показав (-ла) знання теоретичного матеріалу з теми, але виявив (-ла) труднощі при практичному застосуванні знань. Допустив (-ла) грубі помилки у половині завдань, робота оформлена неохайно.
III. Достатній		Робота виконана учнем (ученицею) повністю самостійно. Учень (учениця) допустив (-ла) відхилення від необхідної послідовності виконання завдань, які не впливають на правильність кінцевого результату. Допущено незначні неточності в оформленні результатів роботи.
IV. Високий		Робота виконана в повному обсязі, з дотриманням необхідної послідовності згідно інструктивних рекомендацій, оформлена акуратно, розв'язок усіх завдань правильний. Самостійно підібрано необхідні джерела, виявлено необхідні теоретичні знання, практичні уміння й навички, обґрунтовано конкретні рішення при виконанні практичних завдань. В роботі використано новаторський підхід.

Критерії оцінювання проєктів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Тема роботи нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел. Більша частина матеріалів до проєкту скопійована та частково порушує авторські права.
II. Середній		Недостатнє розкриття ідеї та її відповідності обраній темі. Учень (учениця) не вказав (-ла) актуальність теми, проте вказав (-ла) мету роботи. Немає гармонійності поєднання окремих частин проєкту.
III. Достатній		Тема проєкту розкрита повністю, але є певні недоліки у логіці викладу. Учень (учениця) вказує актуальність, мету, новизну теми. Використано різні джерела та є посилання на них, не порушено авторських прав.
IV. Високий		Учнем (ученицею) обґрунтовується актуальність теми, її практична значущість; визначається об'єкт, предмет, мета і завдання, розглядаються методи вивчення теми та є огляд джерел інформації; розкривається структура роботи, її основний зміст Проблема, яка в ній розглядається, викладена повністю, послідовно, логічно; Учень (учениця) має стійкі системні знання та продуктивно їх використовує; вміє вільно використовувати нові інформаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування задач; має стійкі навички управління інформаційною системою у нестандартних ситуаціях.

6. Історія: Україна і світ

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (усні відповіді та тестові завдання)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
Початковий		Учень (учениця) називає одну-дві події, дати, історичні постаті чи історико-географічні об'єкти
		Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так-ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
		Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями розповісти про історичну подію чи постать; упізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття – з тисячоліттям; має загальне уявлення про історичну карту
Середній		Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, пояснюючи історичні терміни, подані в тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; показуючи на карті історико-географічний об'єкт
		Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначати окремі ознаки історичних понять, називати основні дати; показувати на історичній карті основні місця подій
		Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, давати стисло характеристику історичній постаті, установлювати послідовність подій; користуватись за допомогою вчителя наочними та текстовими джерелами історичної інформації
Достатній		Учень (учениця) послідовно й логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ і процесів; «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; використовує історичні документи як джерело знань
		Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах теми; дає словесний опис історичних об'єктів, використовуючи легенду карти
		Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події в межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий		Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на

		широку джерельну базу; рецензує відповіді учнів; співставляє й систематизує дані історичних карт; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії
		Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії
		Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (практичні роботи, робота з контурною картою)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) не підготувався (-лася) до виконання роботи. Робота виконано частково (1/4), учень/учениця спроможні тільки на фрагментарне відтворення історичної інформації. Вони, зокрема, здатні пригадати окремі її одиниці: дати, імена, терміни, короткі вислови (одне-два речення) і не виявляють предметних умінь. Здатність пригадати те, що вивчалось, свідчить про намагання учня/учениці виконати завдання та потенційні можливості добитися кращого результату;
II. Середній		учень/учениця спроможні на повноцінне відтворення історичної інформації. Розуміючи поверхневі зв'язки між її одиницями, наприклад, між особою, діями, вчиненими за її участі, часом та місцем цієї діяльності, вони можуть не тільки передати почуте, побачене, прочитане, а й розкрити його зміст своїми словами, доречно вживаючи історичну термінологію, виконує завдання на історичній карті. Здатність наповнити смислом джерельну інформацію свідчить про вдумливість та старанність учня/учениці, а також про наявність у нього/неї базових умінь: слухати, читати, писати, ставити та відповідати на запитання, розповідати, описувати тощо;
III. Достатній		Робота виконана учнем (ученицею) повністю самостійно. Учень/учениця спроможні на перетворення, відбір, співставлення та поповнення осмисленої ними історичної інформації. Вони володіють уміньми встановлювати глибинні, наприклад, причинно-наслідкові, мотиваційні зв'язки, можуть згрупувати однорідні та відібрати потрібні для повнішого розкриття теми події, виділити системотворні ознаки/риси історичного явища/процесу, встановити подібне і відмінне в однорідних фактах, підібрати аргументи та контраргументи до відомого судження, перевести сформатовану кимось інформацію в інший формат (наприклад, з вербальної у графічну(робота з контурною картою) і навпаки). Здатність учня/учениці оперувати джерельним матеріалом свідчить про систематичне цілеспрямоване учіння та про готовність до творчої діяльності;

IV. Високий		учень/учениця спроможні на власне (суб'єктивно нове) бачення історичного процесу. Аналізуючи та синтезуючи інформацію з різних джерел, як вторинних (підручник, науково-популярні та художні твори), так і первинних (речові пам'ятки, актові документи, спогади, історичні карти та ін.), вони розмірковують на задані теми, висловлюють та обстоюють власні судження щодо діяльності історичних осіб, значення історичних фактів, трактування подій їх дослідниками тощо. Здатність учня/учениці творити суб'єктивно нове пояснення історичних подій, вчинків історичних постатей, суголосне до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, свідчить про досягнення ними мети загальної історичної освіти.
-------------	--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (презентації та проекти з доповідю)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Тема доповіді чи презентації не розкрита, учень намагається щось розповісти своїми словами.
II. Середній		Обсяг доповіді 2-3 сторінки; презентації 5-6 слайдів. Недостатнє викладення обраної проблеми. Тема розглядається поверхнево; у бібліографічному списку менше 2 джерел і є помилки.
III. Достатній		Доповідь має обсяг 5-6 сторінок. Презентація 7-8 слайдів. Тема доповіді (презентації) розкрита повністю, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 3-4 джерел. Учень (учениця) вказує актуальність, мету теми. У роботі над презентацією використано різні джерела та є посилання на них. Презентація оформлена в одному стилі.
IV. Високий		Учнем (ученицею) обґрунтовується актуальність теми, її практична значущість; визначається об'єкт, предмет, мета і завдання. Доповідь має обсяг 9-10 друкованих (рукописних) сторінок. Проблема, яка в ній розглядається, викладена повністю, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення. Презентація має 9 і більше слайдів, присутній стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту. Мета презентації розкрита, є висновки. Кожен слайд відображає одну думку.

7. Мистецтво

Навчальна програма «Мистецтво. Рівень стандарту» розроблена відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Її зміст спрямовано на цілісний художньо-естетичний розвиток особистості учня шляхом ознайомлення з мистецтвом культурних регіонів світу.

Метою вивчення мистецтва у школі є формування в учнів системи ключових, міжпредметних і предметних мистецьких компетентностей у процесі пізнання, інтерпретації, творення, оцінювання мистецтва.

Реалізація мети здійснюється через розв'язання завдань:

- ознайомлення учнів з мистецтвом різних культурних регіонів світу, формування розуміння взаємодії між різними культурами, усвідомлення необхідності збереження культурно-мистецького надбання людства;
- виховання національної ідентичності, усвідомлення власної причетності до української культурної спадщини з одночасним усвідомленням культурно-мистецького розмаїття;
- формування креативних, комунікативних якостей особистості учня; стимулювання потреби до мистецької самоосвіти та здатності до художнього самовираження;
- естетична оцінка творів мистецтва, явищ сучасності та довкілля (зокрема медіаконтенту та інтернет-простору); критична оцінка впливу мистецтва та інформаційного простору на формування особистих та суспільних цінностей; усвідомлення зв'язків між мистецтвом та соціо-культурним середовищами; мистецтвом різних народів.

Програма ґрунтується на принципах цілісності, наступності, системності та варіативності змісту, органічної єдності національних і загальнолюдських цінностей; засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного, інтегрованого та компетентнісного підходів. Особистісно орієнтований підхід спрямовує освіту на розвиток художніх інтересів, індивідуальних мистецьких схильностей та здібностей учнів. Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь з різних видів мистецтва та усвідомлення можливостей їх застосування у навчальному та соціокультурному середовищі. Інтегративний підхід реалізується у тісній взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі, виявленні міжпредметних зв'язків з предметами інших освітніх галузей, поширенні мистецького досвіду, набутого у процесі навчання, у соціокультурне середовище. Компетентнісний підхід сприяє формуванню комплексу предметних мистецьких, міжпредметних та

ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність (музична, образотворча, хореографічна, театральна, екранна) – це здатність до пізнавальної і практичної діяльності у певному виді мистецтва. Вона формується у процесі опанування учнями системи знань та уявлень у сфері певного виду мистецтва (знаннявий компонент), набуття ними художньо-творчого досвіду з мистецтва (діяльнісний компонент), виховання ціннісних орієнтацій щодо мистецтва та мистецької діяльності (ціннісний компонент).

У процесі опанування учнями мистецтва формуються міжпредметні компетентності - здатність застосовувати у навчальній діяльності та соціумі систему інтегрованих мистецьких знань, умінь, естетичних цінностей з використанням набутого досвіду з інших галузей освіти.

Мистецтво відіграє важливу роль у формуванні ключових компетентностей, зокрема у процесі: аналізу, обговорення, виконання творів мистецтва рідною / державною мовою; сприймання творів мистецтва інших країн та їх інтерпретація, з урахуванням знань про культуру цих країн (компетентності спілкування рідною / державною, іноземною мовами); застосовування обчислювальних умінь для створення художніх образів (об'ємно-просторових, площинних тощо), що потребують точних вимірювань (математична компетентність); застосування знань із природничих наук (акустики, оптики, хімії тощо) у відтворенні довкілля та явищ природи засобами мистецтва; використання технічних засобів для втілення художніх ідей (основні компетентності у природничих науках і технологіях); використання сучасних цифрових технологій для пізнання та творення мистецтва (інформаційно-цифрова компетентність); формування вміння виявляти власні художні інтереси та потреби; планувати та організувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва чи самовираження через мистецтво; раціонально використовувати час для задоволення культурних потреб, здобувати, опрацьовувати мистецьку інформацію тощо (компетентність вміння вчитися впродовж життя); пропонування нових ідей, шляхів їх художнього розв'язання, презентування власних творчих досягнень (компетентності ініціативності і підприємливості; ефективної співпраці у команді, зокрема для реалізації громадських мистецьких проєктів; естетизації середовища(соціальна та громадянська компетентності); пропагування національної культури через власну художньо-творчу діяльність; виявлення поваги і толерантного ставлення до культурного розмаїття світу; усвідомлення потреби збереження художнього надбання людства (компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури);

використання мистецтва для вираження емоцій, почуттів, переживань та корекції власного емоційного стану (компетентність екологічної грамотності і здорового життя).

Особливістю програми «Мистецтво» є її варіативність. Орієнтуючись на вимоги та тематику навчальної програми, вчитель самостійно:

- обирає освітні технології; необхідні практичні завдання; мистецькі твори для сприймання, орієнтуючись на критерій їх високої художньої якості та яскраву приналежність до культури певного регіону;
- визначає обсяг годин на вивчення окремої теми, поурочний розподіл опанування кожної теми навчальної програми, за необхідності має право змінювати порядок вивчення тем у межах навчального року.

Основними видами діяльності учнів у процесі опанування мистецтва у старшій школі є сприймання, інтерпретація й оцінювання художніх творів; пізнання явищ мистецтва, художньо-творче самовираження, які мають бути збалансованими між собою.

Система оцінювання результатів навчання в освітній галузі «Мистецтво» ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня (учениці). Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень. Тому критерієм перевірки та оцінювання результатів мистецької освіти є динаміка особистісного розвитку учня (учениці) та його (її) ставлення до опанування предмету.

Безперечно, певну роль у мистецькій сфері відіграють спеціальні художні здібності (музичний слух, вокальні дані, відчуття ритму, кольору, пропорцій, симультанне образне сприймання тощо), які можуть впливати на освітні результати учнів. Проте, для створення об'єктивності системи оцінювання, перевірка має інтегрувати з одного боку досягнення учнів у різних видах діяльності, з іншого - їх ставлення до предмету, активність та ініціативність, що дасть можливість ефективніше відслідкувати особистісний зріст учня (учениці), оцінити його (її) роботу в освітній діяльності і саморозвитку. Саме тому індивідуальний і диференційований підходи до оцінювання мають надзвичайно важливе значення.

З метою інтеграції навчальних предметів і предметних циклів, формування ключових та міжпредметних компетентностей у зміст навчання введено наскрізні змістові лінії – соціально значущі надпредметні теми, які сприяють формуванню в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях. Зміст наскрізних змістових ліній є складовою основного змісту освіти і реалізується через відповідні трактування, приклади і методи навчання, створення

надпредметних, загальношкільних проектів (зокрема, через творчу роботу, яка виходить з наскрізних тем або інтегрує навчальні предмети) тощо.

Наскрізними змістовими лініями у старшій школі визначено: "Екологічна безпека та сталий розвиток", "Громадянська відповідальність", "Здоров'я і безпека", "Підприємливість та фінансова грамотність".

Оцінювання результатів учнів здійснюється за такими критеріями:

- контрольна робота;
- усна відповідь (групова робота);
- самостійна робота;
- практикум;
- тестові завдання;
- проєкт;
- доповідь з презентацією.

Критерії оцінювання самостійних та контрольних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Відтворення інформації з пам'яті. Робота з допомогою вчителя Ставлення до виконання роботи байдуже або нейтральне. Мотивація зовнішня негативна. Учень (учениця) не усвідомлює значення предмету для особистісного розвитку, демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але потребує значної допомоги вчителя; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності окремих суджень).
II. Середній		Учень (учениця) розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює під керівництвом учителя тематичний матеріал у практичній діяльності, але без переносу у змінені ситуації; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності суджень з використанням окремих пояснень)
III. Достатній		Організаційно-діяльнісні вміння добре сформовані. Ставлення до предмету позитивне. Мотивація – внутрішня. Учень (учениця) розуміє та усвідомлює переважну більшість тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, інколи потребуючи педагогічної допомоги; художньо-образне мислення розвинуто слабо (судження аргументуються переважно з опорою на висловлювання вчителя)

IV. Високий		Учень (учениця) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час інтерпретації художніх творів аргументує висновки, власні оцінки й твердження, ілюструє їх прикладами; широко користується спеціальною термінологією відповідно до програмових вимог; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто, характеризується використанням нестандартних асоціативних зв'язків, порівнянь творів різних видів мистецтва (за аналогією, контрастом) та відповідних життєвих явищ
-------------	--	---

Критерії оцінювання доповіді з презентацією, проєкту та практикуму

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) розуміє частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі розповіді про мистецтво; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності з опорою на пояснення та зразок вчителя; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні.
II. Середній		Учень (учениця) розуміє та усвідомлює переважну більшість тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, інколи потребуючи педагогічної допомоги; художньо-образне мислення розвинуто слабо (судження аргументуються переважно з опорою на висловлювання вчителя)
III. Достатній		Учень (учениця) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його, наводити деякі приклади на підтвердження своїх думок; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, який майже завжди адекватно використовує; застосовує матеріал у практичній художній діяльності без допомоги вчителя; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (формулюються окремі висновки, узагальнення)
IV. Високий		Учень (учениця) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, під час інтерпретації художніх творів робить самостійні висновки, аргументує власні оцінки, наводить приклади на їх підтвердження; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмових вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто, характеризується оригінальністю, що дає змогу учневі широко використовувати асоціативні зв'язки

Критерії навчальних досягнень учнів (тестові завдання та усні відповіді)

Рівень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) на частковому рівні, небагатослівно характеризує твори художнього та музичного мистецтва, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності.
		Учень (учениця) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних та образотворчих творів, виявляє певні вміння й навички, володіє незначною частиною спеціальної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні.
		Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину музичного та художньо-тематичного матеріалу; послуговуючись обмеженим термінологічним і словниковим запасом
II. Середній		Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів; застосування знань і спеціальної мистецької термінології на практиці задовільне.
		Учень (учениця) володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи виконати окремі музичні твори, інтерпретувати зразки образотворчого мистецтва, котрі мають художньо конкретну словесну, понятійну основу; але не завжди вміє проаналізувати твори, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної чи образотворчої термінології; словниковий запас небагатий.
		Учень (учениця) здатний сприймати і відтворювати основну частину матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує музичні та мистецькі твори, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок.
		Учень (учениця) здатний сприймати та виконувати музичні твори, але робить непереконливі висновки, непослідовно викладає свої думки. Аналіз та інтерпретація художньо-мовних особливостей творів різних видів мистецтва зрозумілі, але знання нестійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни в художньо-естетичній діяльності учня (учениці).
III. Достатній		Учень (учениця) уміє сприймати та виконувати музичні твори, досить повно аналізує художньо-образний зміст творів музичного та образотворчого мистецтва, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднувати художні твори та життєві явища; недостатньо володіє спеціальною термінологією при аналізі музичних та образотворчих явищ.
		Учень (учениця) виявляє достатнє засвоєння тематичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології, які потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки у виконанні музичного твору й художньо-образному оформленні своїх роздумів про прослухану музику та інтерпретації різних видів

		образотворчого мистецтва; не завжди самостійно систематизує та узагальнює матеріал.
IV. Високий		Учень (учениця) має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні та образотворчі твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях, при використанні спеціальної термінології, а також під час виконання музичних творів, у більшості випадків уміє обґрунтовано довести свою думку про музичні та художньо-образотворчі явища, йому важко виконати окремі фрагменти музичного твору. Указані неточності може виправляти самостійно.
		Учень (учениця) володіє тематичним матеріалом у межах програми, уміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових музичних та образотворчих завданнях, демонструє знання спеціальної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати здобуті знання в музичній діяльності.
		Учень (учениця) має глибокі, ґрунтовні знання тематичного матеріалу у межах програми, здатний узагальнювати, сприймати та виконувати музичні твори, застосовувати асоціативні зв'язки між музичними творами, творами інших мистецтв і життєвими явищами; свідомо використовувати термінологію в роздумах, висновках та узагальненнях про прослуханий чи виконаний твір, пропонує нетипові, цікаві художньотворчі уявлення; рівень світосприйняття та світовідчуття мистецького мислення достатньо високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній та образотворчій діяльності.

8. Основи сім'ї

Програма «Основи сім'ї» для учнів 10–11 класів розроблена у відповідь на актуальну потребу сучасної молоді людини до особистісного розвитку, формування життєвої, соціальної, громадянської компетентностей і є схвалена для використання у закладах загальної середньої освіти Науково-методичною комісією з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки (лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» МОН № 22.1/12-Г-999 від 19 листопада 2018 року).

Необхідність програми «Основи сім'ї» зумовлюється змістом завдань, які покликана вирішувати школа, готуючи учнів до життя в суспільстві. Програма спрямовується на їхню соціалізацію, набуття морально-етичних і громадянських якостей. Цей курс передбачає створення передумов для усвідомленого сприймання і засвоєння учнями соціальних, морально-етичних і правових норм, національно-культурних, сімейних традицій українського народу, оволодіння навичками взаємодії, співжиття і співпраці в родині, народження та виховання дітей.

Основною метою програми «Основи сім'ї» є особистісний розвиток учнів, формування в них життєвої, соціальної, громадянської компетентностей з питань шлюбу, сім'ї та батьківства; підвищення цінності любові як базового почуття, що сприяє розбудові гармонійних сімейних (чоловічо-жіночих і дитячо-батьківських) стосунків.

Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення таких завдань:

- формування життєвих, соціальних, громадянських компетентностей учнів у їх ціннісному ставленні до шлюбу, подружнього життя, батьківства;
- актуалізація потреби в самовдосконаленні й розвитку особистісних якостей, необхідних для майбутнього сімейного життя;
- виховання соціально активної особистості, здатної шанобливо ставитися до членів родини та представників іншої статі;

Реалізація мети та завдань курсу буде ефективною за умов:

- формування в учнів мотивації щодо дбайливого ставлення до свого життя і життя оточуючих людей, родини, здорового способу життя;
- застосування інтерактивних технологій навчання, що забезпечують індивідуалізацію сприйняття, активну участь кожного учня і групову взаємодію;

- організації комунікативного спілкування, застосування в навчальному процесі ігрових методів, елементів дискусії, методу проектів, які є ефективними засобами розвитку особистості, її якостей;
- забезпечення змістових зв'язків курсу «Основи сім'ї» з навчальним матеріалом інших предметів («Біологія», «Основи здоров'я», «Правознавство», «Людина і світ» тощо);
- співпраці вчителя з батьками, батьків з дітьми; • морального авторитету педагога в питаннях сім'ї та батьківства.

Програма «Основи сім'ї» передбачена для реалізації в 10– 11-х класах і охоплює такі розділи: «Я», «Я і ти», «Ми і діти», «Світ навколо нас», що сприяє поетапному усвідомленню учнями єдності компонентів «Я – Сім'я – Країна».

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів:

- 1) Усна відповідь, участь в дискусії.
- 2) Творче есе.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів (усні відповіді)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	<p>Учень/учениця</p> <ul style="list-style-type: none"> • Називає загальні риси та ознаки ключових понять; • усвідомлює існування логічних зв'язків між усіма складовими темами та попередніх тем; • побудоване висловлення характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; • розуміє тему дискусії, але володіє незначними знаннями з цієї теми, висловлює короткі речення «так-ні».
Середній	<ul style="list-style-type: none"> • Відтворює основну частину навчального матеріалу, знає основоположні теорії та факти, вдало підбирає приклади; • учень (учениця) у цілому правильно використовує окремі терміни, аналізує прості життєві ситуації; • здатний з помилками й неточностями формулювати власну точку зору; • його (її) думки правильні, але недостатньо осмислені.
Достатній	<ul style="list-style-type: none"> • учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; • самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; • загалом розкриває тему, висловлює основну думку; • застосовує знання у ході дискусії, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
Високий	<ul style="list-style-type: none"> • Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження та думки; • уміє виокремити проблему й визначити шляхи її розв'язання; користується джерелами інформації, аналізує та узагальнює її; • ґрунтовно викладає питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує;

- уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у ході дискусій.

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів (творче есе)

Рівень	Критерії оцінювання
Початковий	<ul style="list-style-type: none"> • Побудованому тексту бракує зв'язності й цілісності; теза не відповідає запропонованій темі; • наведений аргумент не впливає з тези; приклад не є доречним; • висновок сформульовано нечітко.
Середній	<ul style="list-style-type: none"> • Виклад загалом зв'язний; • наводить один доречний аргумент; • наводить непереконливий приклад; • висновок лише частково відповідає тези або не пов'язаний з аргументами та прикладами; • <i>робота характеризується недоліками</i>: відсутня самостійність суджень, їх аргументованість
Достатній	<ul style="list-style-type: none"> • Самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; • формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; • загалом розкриває тему, висловлює основну думку; • наводить один доречний аргумент; • наводить один доречний приклад; висновок відповідає запропонованій темі; • <i>у роботі виявлені недоліки</i>: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації тощо.
Високий	<ul style="list-style-type: none"> • Повно, вичерпно висвітлює тему; • вправно формулює тезу; • аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; • приклади переконливі, конкретизовані; • цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); • висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.

9. Польська мова

Основними видами оцінювання з іноземної (польської) мови є чотири види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, письмо та говоріння.

Основні принципи оцінювання навчальних досягнень учнів з польської мови єдині для будь-якої форми проведення навчання: офлайн, онлайн (синхронного/асинхронного) чи змішаного.

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1) усні відповіді за заданою темою, при цьому мають враховуватися:

- характеристики відповіді учня: рівень володіння польською мовою, цілісність, повнота, правильність;
- якість знань: системність висловлення, вживання сталих виразів та грамотність використання часових форм у мовленні;
- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння польською мовою.

Вміння порівнювати, абстрагувати, узагальнювати;

- досвід творчої діяльності (проектні роботи)
- самостійність висловлення польською мовою думок та суджень;

2) відповіді на тестові завдання різних рівнів складності;

3) вміння вести діалоги різної тематики та різного рівня складності;

4) самостійні роботи.

Перевірка набутих навичок може здійснюватися у процесі:

- виконання тестових завдань,
- оцінювання результатів письмових (творчих) завдань;
- виконанні граматичних завдань;
- проведення контрольних і самостійних робіт за визначеною темою;
- проведення досліджень з певних питань з використанням різних джерел для збору даних (міні-проекти, доповіді з презентацією);
- проведення командної роботи для знаходження колективного рішення з різних завдань (оцінювання завдань з усного мовлення чи контролю читання).

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з контрольних робіт (тематичні контрольні роботи, контрольна робота письма)

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	Учень/учениця виконує елементарні тестові завдання. Допускає незначні помилки. Має елементарний лексичний запас для побудови простих речень.
II. Середній	Учень/учениця виконує тестові завдання. Має елементарний лексичний запас для побудови граматично-правильних речень. Правильно виконує завдання на встановлення пропущених букв/слів, робить незначні помилки при написанні більш складних граматичних конструкцій.
III. Достатній	Учень/учениця правильно виконує тестові завдання. Розумно використовує основний словниковий запас. Вживає прості граматичні форми з деяким ступенем контролю. Правильно виконує завдання на встановлення пропущених букв/слів, завдання на відповідності. Будує більш складні граматичні конструкції.
IV. Високий	Учень/учениця правильно виконує тестові завдання. Розумно використовує основний словниковий запас. Вживає прості граматичні форми з деяким ступенем контролю. Правильно виконує завдання на встановлення пропущених букв/слів, завдання на відповідності. Вживає прості граматичні форми з високим ступенем контролю. Хоча помилки помітні, сенс може бути визначено. Написані речення пов'язані між собою і зрозумілі, використані основні сполучні слова та обмежена кількість зв'язуючих схем. Тема творчого завдання написаного повністю відповідає завданню.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з самостійних робіт (тестова форма)

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	Учень/учениця правильно виконує від 0% до 25% тестових завдань.
II. Середній	Учень/учениця правильно виконує від 26% до 50% тестових завдань.
III. Достатній	Учень/учениця правильно виконує від 51% до 75% тестових завдань.

IV. Високий	Учень/учениця правильно виконує від 76% до 100% тестових завдань.
--------------------	---

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з творчих завдань (проекти, презентації)

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Учень/учениця виконав примітивну роботу. Відсутня чіткість та логічність викладення матеріалу. Низька глибина та точність інформації, яка подається, а також рівень розуміння та осмислення теми. Учень/учениця не може захистити свою роботу та дати відповіді на елементарні запитання.
II.Середній	Учень/учениця виконав середню за складністю роботу. Простежується чіткість та логічність викладення матеріалу. У роботі присутня наочність, використано слайди, графіки, фото та інші візуальні елементи. Використано до 3 додаткових джерел. Учень/учениця частково описує свою роботу та дає не чіткі, розмиті відповіді на елементарні запитання.
III. Достатній	Учень/учениця добре виконав свою роботу. Є чіткість та логічність викладення матеріалу. У роботі присутня наочність, використано слайди, графіки, фото та інші візуальні елементи. Використано 3 і більше додаткових джерел. Учень/учениця описує свою роботу та дає чіткі, але з не великими неточностями відповіді на елементарні та більш складні запитання.
IV. Високий	Учень/учениця на відмінно виконав свою роботу. Є чіткість та логічність викладення матеріалу. У роботі присутня наочність, використано слайди, графіки, фото та інші візуальні елементи. Використано 5 і більше додаткових джерел. Учень/учениця описує свою роботу та дає чіткі та обґрунтовані відповіді на складні запитання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з диктанту

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Учень/учениця правильно пише найпростіші слова, які вивчені на уроках. Відтворює основні лексичні одиниці без серйозних помилок.
II.Середній	Учень/учениця правильно пише більше 40% слів, включаючи слова середньої важкості. Допустима кількість орфографічних помилок.
III. Достатній	Учень/учениця майже безпомилково більшість слів, включаючи й складніші слова. Більш досконале дотримання правил орфографії.

IV. Високий	Учень/учениця допускає дрібні помилки. Майже безпомилково пише складні слова та словосполучення.
--------------------	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із ведення робочого зошита

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	В учня/учениці робочий зошит здебільшого відсутній, або не заповнений. Немає класних і домашніх робіт.
II. Середній	Учень/учениця рідко забуває робочий зошит. Іноколи немає виконаних домашніх робіт.
III. Достатній	Учень/учениця систематично приносять зошит на урок. Класні і домашні роботи оформленні охайно та здебільшого виконані правильно.
IV. Високий	Учень/учениця систематично приносять зошит на урок. Класні і домашні роботи оформленні охайно та виконані правильно. Простежується ведення конспектів та виконання додаткових завдань.

Критерії оцінювання навчальних досягнень з контролю аудіювання

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I. Початковий	Розуміє окремі ідеї усного мовлення без розуміння загального змісту та деталей почутого з наочностями та сторонньою допомогою, розпізнає знайому лексику та прості фрази.
II. Середній	Розуміє деякі ідеї прослуханого та ідентифікує окремі факти почутого. Повний зміст усного висловлювання розуміє лише за наявності наочностей (тексту, візуальної підтримки тощо).
III. Достатній	Розуміє зміст усного тексту почуте в деталях та вміє виокремити основні ідеї почутого. Здатність учня розуміти складні діалоги, виявляти та відтворювати деталі. Учень розуміє послідовність подій та логіку викладу почутої інформації. Складніші чи більш розгорнуті розмови потребують частих повторів та візуальної підтримки для розуміння почутого.
IV. Високий	Розуміє зміст усного тексту повністю, аналізує зміст інформативних чи розповідних бесід, діалогів, інструкцій, повідомлень чи історій. Учень розуміє різноманітність мовлення, включаючи різні голосові тембри, акценти, швидкість мовлення та інтонацію. Може сприймати складніші чи більш розгорнуті розмови (новини, пісні, відео) з частковим розумінням почутого та розумінням основної інформації

Критерії оцінювання навчальних досягнень з контролю читання

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Здатність учня розуміти загальний зміст простих текстів, які містять знайому йому лексику та фрази. Розуміє деякі ідеї та думки прочитаного без розуміння деталей за наявності наочностей.
II.Середній	Розуміє ключові ідеї прочитаного та ідентифікує окремі факти змісту. Може розпізнати та виділити ключову інформацію, таку як імена, місця, числа та основні події в тексті. Повний зміст письмового висловлювання розуміє частково або за наявності наочностей.
III. Достатній	Розуміє зміст письмового тексту в деталях та вміє виокремити основні ідеї прочитаного. Більш розгорнуті чи складніші тексти потребують частих прочитань та візуальної підтримки для розуміння змісту.
IV. Високий	Розуміє зміст письмового тексту повністю, аналізує зміст коротких листів, оголошень, інструкцій, повідомлень чи історій. Може розуміти більш розгорнуті чи складніші тексти відповідного рівня учні можуть читати для розваги чи отримання інформації з частковим розумінням прочитаного та розумінням основної інформації. Аналізує та оцінює прочитану інформацію, робить висновки та формулює власну думку.

Критерії оцінювання навчальних досягнень з контролю говоріння

Рівні навчальних досягнень учнів	Навчальні досягнення учнів
I.Початковий	Передає основний зміст у дуже знайомих повсякденних формах. Створює висловлювання, які, як правило, дуже короткі. Застосовує прості репліки, незважаючи на деякі труднощі. Потребує підказок і підтримки. Демонструє достатній рівень використання простих граматичних форм. Застосовує відповідну лексику, при розмові про повсякденні ситуації. Вимова здебільшого є зрозумілою, незважаючи на деякі недоліки.
II.Середній	Має труднощі з переданням основної думки, навіть у дуже знайомих повсякденних розмовних формах. Відповіді обмежуються короткими фразами або окремими словами з частими сумнівами та паузами. Має значні труднощі у відповідях і репліках. Потребує додаткових підказок та підтримки. Застосовує лише обмежені граматичні конструкції. Використовує словниковий запас із ізольованих слів і фраз. Обмежено контролює вимову, яка часто нерозбірлива
III. Достатній	Передає основний зміст у дуже знайомих повсякденних формах. Створює висловлювання, які, як правило, дуже короткі – слова чи фрази – з частими ваганнями та паузами. Застосовує прості репліки, незважаючи на деякі труднощі. Потребує підказок і підтримки. Демонструє достатній рівень використання простих граматичних форм. Застосовує відповідну лексику, при розмові про повсякденні ситуації. Вимова здебільшого є зрозумілою, незважаючи на деякі недоліки.
IV. Високий	Уміє спілкуватися в повсякденних ситуаціях, незважаючи на вагання. Конструює довші речення. Вимагає дуже мало підказок і підтримки. Демонструє хороший ступінь використання простих граматичних форм. Використовує ряд характерної лексики під час розмови про повсякденні ситуації. Вимова здебільшого є зрозумілою, може контролювати вимову на рівні дикції та слів.

10. Природничі науки

Навчальна програма з інтегрованого курсу природничі науки авторського колективу під керівництвом Засекіної Т. М. для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти розроблена на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 і затверджена Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.2017 р.).

Програма призначена для учнів, для яких природничі предмети не є профільними. Вивчення курсу базується на знаннях і компетентностях, набутих учнями в 5-9 класах і спрямоване на подальше формування їхнього світогляду, розширення розуміння широкого спектру наукових ідей астрономії, біології, географії, екології, фізики і хімії у цілісному пізнанні природи.

Основна мета курсу полягає в тому, щоб на базі широкої інтеграції знань, сформувавши науковий світогляд, основи природничо-наукової культури і розкрити роль природничих наук в розвитку цивілізації; навчити не тільки оцінювати моральні, економічні та ціннісні аспекти природничих досліджень, а й умінню адаптуватися до динамічного сьогодення та майбутнього.

Провідною ідеєю курсу є те, що складні та різноманітні явища природного світу можуть бути пояснені:

з точки зору системи природничих наук: астрономічний, біологічний, географічний, екологічний, фізичний та хімічний компоненти об'єктів і явищ;

з точки зору потреб і стану: людини, суспільства і навколишнього середовища;

з історичної точки зору: минуле, сучасне, майбутнє.

Завданнями інтегрованого курсу є:

- розширення знань учнів про сучасну природничо-наукову картину світу;
- ознайомлення з найбільш важливими ідеями, методами і досягненнями природничих наук, що зробили визначальний вплив на наші уявлення про природу, на розвиток техніки і технологій;

- оволодіння уміннями застосовувати отримані знання для пояснення навколишніх явищ, використання і критичної оцінки природничо-наукової інформації, що міститься в інформаційних джерелах (повідомленнях ЗМІ, ресурсах Інтернету і науково-популярних статтях), для усвідомленого визначення власної позиції щодо обговорюваних в суспільстві проблем (технологічних, енергетичних, екологічних, ресурсних тощо);
- оцінювання можливостей людини пізнавати закони природи і використовувати досягнення природничих наук задля розвитку цивілізації;
- набуття умінь обґрунтовано висловлювати позицію і з повагою ставитись до думки опонентів при обговоренні проблем;
- усвідомлення й прогнозування небезпечних екологічних і етичних наслідків, пов'язаних з досягненнями природничих наук;
- застосування природничо-наукових знань в повсякденному житті задля безпечної життєдіяльності, охорони здоров'я, захисту довкілля.
- Інтегрований курс разом з іншими предметами робить свій внесок у формування ключових компетентностей.

Форми перевірки знань на уроках природничих наук у 10-их класах:

- усні відповіді;
- тестові завдання різних рівнів складності;
- контрольні, практичні, самостійні роботи з тем;
- проекти;
- есе.

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1. усні відповіді за заданою темою, при цьому мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- самостійність оціночних суджень;
- 2. відповіді на тестові завдання різних рівнів складності;
- 3. аргументи при обговоренні актуальних фінансових проблем під час диспутів, дискусій, діалогів;
- 4. практичні роботи.

Перевірка набутих навичок може здійснюватися у процесі:

- розв'язування якісних задач різних рівнів складності,
- проведення практичних і самостійних робіт за визначеною темою;
- проведення досліджень з певних питань з використанням різних джерел для збору даних (міні-проекти, робота у групах);
- проведення командної роботи для знаходження колективного рішення з різних проблемних питань .

Кожен із видів робіт містить очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, а саме:

- знаннєвий компонент: знає; розуміє; пояснює; наводить приклади;
- діяльнісний компонент: аналізує; розрізняє; визначає; порівнює; установлює; аналізує; дотримується; прогнозує; характеризує; класифікує; уміє;
- ціннісний компонент: оцінює; висловлює судження; усвідомлює; узагальнює; робить висновки.

Критерії навчальних досягнень учнів (усні відповіді, тестові завдання, проекти, практичні роботи)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) за допомогою вчителя в загальних рисах відтворює один-два терміни з теми.
		Учень (учениця) обирає із запропонованих визначень термінів правильні та відтворює їх в загальних рисах. Виявляє пізнавальну діяльність, що засвідчує учнем опанування навчального матеріалу на репродуктивному рівні.
		Учень (учениця) одним або двома простими реченнями передає зміст невеликої частини теми та вміє вибрати хоча б один правильний варіант із декількох запропонованих в тесті, перераховує відомі факти, терміни, означення, поняття без їх визначення.
II. Середній		Учень (учениця) за допомогою вчителя одним або двома простими реченнями демонструє оволодіння термінологічним апаратом науки; засвідчує сформованість спеціальних предметних умінь
		Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює словами означення основних термінів, у процесі відповіді допускає окремі зміни навчальної інформації, наводить приклади, які наводив учитель; опанував(ла) алгоритм дій та операцій певного

		уміння; цілеспрямовано та планомірно сприймає об'єкти та процеси живої природи;
		Учень (учениця) відтворює тему відповідно до її викладу вчителем, наводить власні приклади; розкриває суть наукових термінів, допускаючи незначні неточності; застосовує прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновки); уміє правильно розв'язувати елементарні ситуаційні задачі, за потребою звертаючись за консультацією до вчителя, робить правильні висновки. Може чітко сформулювати характерні риси та особливості, щоб упізнати явище, об'єкт, процес.
III. Достатній		Учень (учениця) відтворює зміст теми, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть понять, Логічно викладає навчальний матеріал, що цілеспрямовано розкриває його сутність. Робить аналіз, порівняння, висновки, самостійно та з допомогою вчителя.
		Учень (учениця) в основному володіє навчальним матеріалом, вміє аналізувати вивчене з теми, узагальнювати та систематизувати; відповідає на поставлені запитання та наводить аргументи, має свою точку зору; з допомогою вчителя уміє користуватись науковою термінологією та розуміє суть фізичних явищ, що відбуваються у Всесвіті. Застосовує знання про конкретний об'єкт або процес.
		Учень (учениця) оперує вивченим матеріалом з теми, може самостійно відтворювати вивчене та наводити аргументи, з допомогою вчителя відповідає на запитання з декількох тем. Демонструє володіння термінологічним апаратом науки. Описує суттєві ознаки об'єктів і процесів живої природи, що передбачає виконання таких операцій: розглядати об'єкт або спостерігати процес; вивчати їх особливості, знайти суттєві ознаки; побудувати розповідь(визначення).
IV. Високий		Учень (учениця) вільно володіє темою, має ґрунтовні наукові знання; відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; узагальнює й систематизує матеріал в межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; наводить прикладами з життя; проводить самоперевірку виконаної роботи; аналізує відповіді інших учнів; з найпростішим обґрунтуванням пояснює розв'язування тестових завдань підвищеного рівня.
		Учень (учениця) володіє системними знаннями, може вільно висловлювати власну думку та аргументує її; самостійно вирішує та пояснює тестові завдання високого рівня складності. Демонструє усвідомлення та власне розуміння. Висловлює та обґрунтовує судження.
		Учень (учениця) володіє глибокими системними знаннями з різних тем, має власні ідеї згідно з вивченим матеріалом; самостійно оцінює свою навчальну діяльність, її результати; уміє сформулювати проблему й запропонувати шляхи її вирішення; вести дискусію з конкретного питання; вирішує та пояснює тестові завдання високого рівня складності. Демонструє усвідомлення фундаментальних ідей та принципів природничих наук, розуміння закономірностей живої природи, її цілісності тощо.

Критерії оцінювання контрольних, самостійних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) не підготувався (-лася) до виконання роботи. Робота виконана частково (1/4) й оформлена учнем (ученицею) за допомогою учителя або добре підготовлених однокласників, які вже виконали успішно дану роботу. На виконання роботи витрачено багато часу.
II. Середній		Учень (учениця) показав (-ла) знання теоретичного матеріалу з теми, але виявив (-ла) труднощі при практичному застосуванні знань. Допустив (-ла) грубі помилки у половині завдань, робота оформлена неохайно.
III. Достатній		Робота виконана учнем (ученицею) повністю самостійно. Учень (учениця) допустив (-ла) відхилення від необхідної послідовності виконання завдань, які не впливають на правильність кінцевого результату. Допущено незначні неточності в оформленні результатів роботи.
IV. Високий		Робота виконана в повному обсязі, з дотриманням необхідної послідовності згідно інструктивних рекомендацій, оформлена акуратно, розв'язок усіх завдань правильний. Самостійно підібрано необхідні джерела, виявлено необхідні теоретичні знання, практичні уміння й навички, обґрунтовано конкретні рішення при виконанні практичних завдань. Проект оформлено оригінально, використано новаторський підхід.

Критерії оцінювання есе

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ природи, описує явище або його частини без пояснень відповідних причин. Називає природні явища, процеси. Побудованому тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи; не наведено жодного аргументу (не опирається на закони природи), відсутня термінологія; не розуміє сутності природних процесів.
II. Середній		Учень (учениця) описує природні явища, без пояснень; наводить приклади, що ґрунтуються на його власних спостереженнях чи матеріалі підручника, розповідях учителя тощо. Знає одиниці вимірювання окремих фізичних чи астрономічних величин і формули з теми, що вивчається; виявляє елементарні знання основних положень (законів, понять, формул). Висловлення учня (учениці) за обсягом складає дещо більше половини від норми и характеризується певною завершеністю, зв'язністю; чіткіше мають розрізнятися основна та другорядна інформація (відсутні етапи дослідження); висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами; відносна стильова єдність твору; не сформульовано вправно тезу; наведено один аргумент.
III. Достатній		Учень (учениця) може пояснювати явища, виявляє знання і розуміння основних положень (законів, понять, формул, теорій); уміє пояснювати явища, аналізувати, узагальнювати знання, систематизувати їх; вільно та оперативно володіє вивченим матеріалом; наводить приклади його практичного застосування та аргументи на підтвердження власних думок. Учень (учениця) самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює

		тезу, яка відповідає запропонованій темі; наводить один доречний аргумент; приклад не конкретизований; висновок відповідає запропонованій темі; трапляються недоліки за трьома показниками: невміння пов'язати предмет обговорення із сучасністю, не добирає переконливі докази для обґрунтування певного явища, відносно багатство словникового запасу, робота не відзначається різноманітністю та чіткістю слововживання. Прослідковуються всі етапи дослідження.
IV. Високий		Учень (учениця) вільно володіє вивченим матеріалом, уміло використовує наукову термінологію, вміє опрацьовувати наукову інформацію: знаходити нові факти, явища, ідеї, самостійно використовувати їх відповідно до поставленої мети. Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи (закони, теорії, постулати), використовує набуту з різних джерел інформацію.
		Учень (учениця) на високому рівні опанував програмовий матеріал, самостійно, у межах чинної програми, оцінює різноманітні явища, факти, теорії, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, поглиблює набуті знання. Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий об'єкт дослідження, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію.
		Учень (учениця) має системні знання, виявляє здібності до прийняття рішень, уміє аналізувати природні явища і робить відповідні висновки й узагальнення, уміє знаходити й аналізувати додаткову інформацію. Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію.

11. Українська література

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (усні відповіді, контрольні та самостійні роботи)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учні відтворюють матеріал на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
		Учні розуміють навчальний матеріал на елементарному рівні його засвоєння, відтворюють певний фрагмент окремим реченням.
		Учні сприймають навчальний матеріал, дають відповіді у формі зв'язного висловлювання (з допомогою вчителя).
II. Середній		Учні володіють літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворюють незначну його частину, дають визначення літературного явища без посилання на текст.
		Учні володіють матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою вчителя відтворюють матеріал і наводять прикладом з тексту.
		Учні володіють матеріалом, відтворюють значну його частину. З допомогою вчителя знаходять потрібні приклади у художньому тексті.
III. Достатній		Учні володіють матеріалом і навичками аналізу художнього твору за поданим учителем зразком, наводячи власні приклади на підтвердження певних суджень.
		Учні володіють матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя виправляють допущені помилки й добирають аргументи на підтвердження висловленого судження.
		Учні володіють матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, систематизують та узагальнюють набуті знання, самостійно виправляють допущені помилки, добирають переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
IV. Високий		Учні володіють матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляють початкові творчі здібності, самостійно оцінюють окремі літературні явища, знаходять і виправляють допущені помилки, працюють з різними джерелами інформації, систематизують та творчо використовують дібраний матеріал.
		Учні на високому рівні володіють матеріалом, вміннями і навичками аналізу художнього твору, висловлюють свої думки, самостійно оцінюють різноманітні явища культурного життя, виявляючи власну позицію щодо них.
		Учні вільно володіють матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляють особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, схильність до літературної творчості.

Примітка: при оцінюванні контрольних та самостійних робіт враховуються грамотність та охайність роботи.

Критерії оцінювання учнівських зошитів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Записи зроблено неохайно, неграмотно. Відсутня більша частина класних та домашніх робіт. Учні не дотримуються орфографічного режиму та правил ведення зошитів.
II. Середній		В зошиті наявна більшість класних та домашніх робіт. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками. Учні частково дотримуються орфографічного режиму та правил ведення зошитів. Більшість робіт виконано неохайно та неграмотно.
III. Достатній		В зошиті наявні всі класні та домашні роботи. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками; для підкреслень, оформлення таблиць, схем тощо учні використовують прості олівці (різні кольори). В окремих роботах допущено помилки.
IV. Високий		В зошиті наявні всі класні та домашні роботи. Записи виконано кульковою ручкою із синім чорнилом чи його відтінками; для підкреслень, оформлення таблиць, схем тощо учні використовують прості олівці (різні кольори). Записи зроблено охайно, грамотно з дотриманням усіх вимог щодо ведення учнівських зошитів. (В окремих роботах можуть трапляються незначні помилки).

Критерії оцінювання доповіді з презентацією

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Проект не висвітлює теми та мети роботи. Мають місце фактичні помилки. Матеріал викладено нелогічно. Не дотримано правил академічної доброчесності. Зображення в роботі нечіткі, розмиті. Відсутнє естетично правильне оформлення. Обсяг роботи - 1-2 сторінки.
II. Середній		Обрана тема висвітлена недостатньо, розкрита поверхнево, порушено логіку викладу матеріалу. В роботі допущені незначні фактичні, лексичні та граматичні помилки. Невдало підібрані ілюстрації (невідповідні, нечіткі). Дотримано правил академічної доброчесності. У бібліографічному списку вказано менше трьох джерел. Обсяг роботи – 3-4 сторінки.
III. Достатній		Тема роботи розкрита повністю, але є певні недоліки у послідовності викладу матеріалу. Вказано актуальність, мету теми. Презентація оформлена в одному стилі. В ній наявні ілюстрації, які допомагають розкрити тему. Презентація переобтяжена текстом, що ускладнює її сприйняття. Дотримано правил академічної доброчесності. Бібліографічний список нараховує 4-5 джерел. Доповідь має обсяг 5-6 сторінок. Презентація - 8-10 слайдів.

IV. Високий		Робота цікава для учнів, відповідає поставленій темі та меті. Чітко сформульовано висновки. Відсутні стилістичні та граматичні помилки. Дотримано правил академічної доброчесності. Тему доповіді розкрито послідовно, логічно. Список використаної літератури нараховує 5-6 джерел. Презентація містить 10-15 слайдів, текст несе максимальну інформативність. Доповідь має обсяг 7-8 сторінок.
-------------	--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (виразне читання напам'ять)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учні монотонно читають напам'ять лише окремі фрази художнього тексту.
		Учні невиразно читають напам'ять невеличкий фрагмент рекомендованого для вивчення твору.
		Учні читають напам'ять недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних, мовленнєвих помилок.
II. Середній		При читанні напам'ять творів учні допускають значну кількість помилок різного характеру.
		Учні читають вивчені напам'ять твори зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки читання.
		Учні читають напам'ять художні твори з окремими орфоепічними та змістовими огріхами.
III. Достатній		При читанні напам'ять твору учні правильно, чітко передають зміст, але виконують його невиразно, монотонно.
		Вивчений напам'ять твір учні читають з окремими декламаційними огріхами.
		Учні виразно читають напам'ять твір, але час від часу допускають змістові неточності.
IV. Високий		Учні виразно, без помилок та неточностей декламують твір напам'ять.
		Вивчений напам'ять твір учні декламують, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до твору.
		Читання напам'ять твору учнями відзначається високим рівнем артистизму, мовленнєвої вправності. Учні виявляють особисте ставлення до прочитаного.

12. Українська мова

Українська мова як державотворчий чинник, засіб збереження культурного надбання українського народу, формування громадянина України й особистості учня є найважливішим шкільним предметом.

Програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20. 04. 2011 р. № 462), а також концепції «Нова українська школа».

У контексті ключових підходів сучасної освіти (компетентнісний, особистісно орієнтований і діяльнісний) шкільний предмет «Українська мова» є засобом розвитку й соціалізації учнів, становлення їх як особистостей і громадян своєї країни. Здобуті у процесі навчання української мови знання, набуті вміння й навички мають бути опорою, яка дасть учням змогу реалізувати себе в житті, стати носіями культури свого народу, ініціаторами відновлення й збереження найкращих культурних традицій свого народу.

Сучасне навчання є компетентнісним, а отже орієнтованим не на засвоєння визначеного обсягу знань, а передусім на пізнання життєвих реалій, у яких ці знання мають значення.

Предметна мета – формування компетентного мовця, національно свідомої, духовно багатого мовної особистості.

Відповідно до напряму профільного навчання (рівень стандарту) визначено такі завдання вивчення української мови в 10 класі:

- формування ціннісного ставлення до української мови як державної мови України;
- формування предметної і ключових компетентностей;
- формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень, системи загальнолюдських, національних, особистісних ціннісних орієнтирів;
- навчання засобами мови пізнавати світ, облаштовувати гармонійне співіснування в ньому, зберігати й передавати культурні набутки, виражати емоції й почуття, розв'язувати життєві проблеми;
- формування мовленнєвої культури, раціональної мовленнєвої поведінки; розвиток логічного і критичного мислення, творчої уяви;
- формування мовного смаку, мовного чуття і мовної стійкості, сприяння усвідомленню краси й естетики української мови.

Оцінювання результатів навчання української мови забезпечувати вміння учнів ефективно користуватись мовою як засобом пізнання, комунікації, високу мовну культуру особистості, сприяти формуванню її громадянської позиції та національної самосвідомості. Функціональний підхід передбачає таке співвідношення мовної теорії й мовленнєвої практики, за якого пріоритетним є розвиток навичок мовленнєвої діяльності: аудіювання, говоріння, читання, письма. Робота над мовною теорією, формуванням знань про мову підпорядковується інтересам розвитку мовлення учня.

В оцінюванні результатів навчання мови треба враховувати, що мова є не лише предметом вивчення, а й засобом вивчення інших предметів, що підвищує вимоги до рівня сформованості мовленнєвих навичок школярів.

Оцінювання результатів навчання мови здійснюється на основі:

- різнобічного мовленнєвого розвитку особистості;
- освітнього змісту навчального предмета, який розподіляється на чотири елементи - знання, уміння й навички, досвід творчої діяльності та досвід емоційно-ціннісного ставлення до світу;
- функціонального підходу до шкільного курсу мови, який передбачає вивчення мовної теорії в аспекті практичних потреб розвитку мовлення.

Об'єктами перевірки й оцінювання є:

- мовленнєві вміння й навички з чотирьох видів мовленнєвої діяльності;
- знання про мову й мовлення;
- мовні вміння та навички;
- досвід творчої діяльності;
- досвід особистого емоційно-ціннісного ставлення до світу.

Оцінювання результатів мовленнєвої діяльності видозмінюється відповідно до її кожної окремої форми та здійснюється за такими критеріями:

- розвиток зв'язного мовлення;
- усна відповідь (групова робота);
- самостійна робота;
- контрольна робота;
- проєкт;
- мотиваційний лист;
- ведення зошита.

Розвиток зв'язного мовлення

Перевіряється здатність учня (учениці):

- а) виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається (усно чи письмово);
- б) демонструвати вміння: будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод з кінофільму, сприйнятий(побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо); урахувати мету спілкування, адресата мовлення;
 - розкривати тему висловлювання;
 - виразно відобразити основну думку висловлювання, диференціюючи матеріал на головний і другорядний;
 - викладати матеріал логічно, послідовно;
 - використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови;
 - додержувати єдності стилю;
- в) виявляти своє ставлення до предмета висловлювання, розуміти можливість різних тлумачень тієї самої проблеми;
- г) виявляти певний рівень творчої діяльності, зокрема:
 - трансформувати одержану інформацію, відтворюючи її докладно, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, стиль тощо відповідно до задуму висловлювання;
 - створювати оригінальний текст певного стилю;
 - аргументувати висловлені думки, переконливо спростовувати помилкові докази;
 - викладати матеріал виразно, доречно, економно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

Організація контролю здійснюється за одним з двох варіантів.

Варіант перший: усі учні виконують роботу самостійно.

Варіант другий: учні складають висловлювання на основі диференційованого підходу (для початкового рівня пропонуються докладні допоміжні матеріали, для середнього (допоміжні матеріали загального характеру), а для одержання балів достатнього і високого рівнів необхідно написати переказ чи твір самостійно

Перевірка здатності письмово переказувати і створювати текст здійснюється фронтально: учням пропонується переказати прочитаний учителем (за традиційною методикою або самостійно прочитаний) текст чи інший матеріал для переказу або

самостійно написати твір.

Критерії навчальних досягнень учнів (розвиток зв'язного мовлення)

Рівень	Бали	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
			Орфографічних і пунктуаційних помилок	лексичних, граматичних, стилістичних помилок
I. Початковий		Учень (учениця) буде лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексичний запас недостатній	15-16	9-10
		Учень (учениця) буде лише окремі фрагменти висловлювання; лексика граматична будова мовлення одноманітна.	13-14	
		За обсягом робота складає менше половини від норми; висловлювання є не завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів.	11-12	
II. Середній		Усне чи письмове висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників (до семи), наприклад: характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий (у разі переказу – не використано авторську лексику).	9-10	8-7
		За обсягом робота наближається до норми, у цілому є завершеною, тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки за низкою показників (до шести): роботі властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю та ін.	7-8	
		За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти).	5-6	
III. Достатній		Учень (учениця) самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст (у разі переказу – з урахуванням виду переказу), вдало добираються лексичні засоби (у разі переказу – використовує авторські засоби виразності, образності мовлення), але в роботі є недоліки (до чотирьох), наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується тощо.	4-5	6
		Учень (учениця) самостійно буде достатньо повне (у разі переказу з урахуванням виду переказу), осмислене, самостійно і в цілому вдало написане висловлювання, проте трапляються ще недоліки за певними показниками (до трьох).	3	5

	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст (у разі переказу – з урахуванням виду переказу); розкриває тему, висловлює основну думку (у разі переказу – авторську позицію); вдало добирає лексичні засоби виразності, образності мовлення; однак припускається окремих недоліків (за двома показниками): здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.	1 + 1 (негруба)	1-2
IV. Високий	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний (у разі переказу – з урахуванням виду переказу) текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему; (у разі переказу – зіставляє свою позицію з авторською), робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але за одним з критеріїв допущено недолік.	1	3
	Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний у разі переказу – з урахуванням виду переказу) текст, ураховує комунікативне завдання; висловлює власну думку, зіставляє її з думками своїх однокласників (у разі переказу – враховує авторську позицію), вміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.	1 (негруба)	1-2
	Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання.		

Критерії навчальних досягнень учнів (усні відповіді)

Рівень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Побудованому учнем (ученицею) тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення. Учень будує лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання одноманітна.
		Побудоване учнем (ученицею) висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребують збагачення й урізноманітнення лексики та граматична будова мовлення.

		Учневі (учениці) слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлювання.
II. Середній		Висловлювання учня (учениці) за обсягом складає дещо більше половини норми й характеризується певною завершеністю. Розкриття теми має бути повнішим та ґрунтовнішим.
		Висловлювання учня (учениці) неповне. Відповідь потребує чіткого розуміння поставленого вчителем запитання. Трапляються недоліки за низкою показників. Відповіді властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю та ін.
		За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти): помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
III. Достатній		Учень (учениця) самостійно створює достатньо повне, зв'язне, з елементами самостійних суджень висловлювання, вдало добираються лексичні засоби, але у відповіді є недоліки (до чотирьох), наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується тощо.
		Учень (учениця) самостійно будує достатньо повне осмислене, самостійно і в цілому вдало сформульоване висловлювання, проте трапляються ще недоліки за певними мовними показниками (до трьох).
		Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, однак припускається окремих недоліків (за двома показниками): здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.
IV. Високий		Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему; усна робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але за одним з критеріїв допущено недолік.
		Учень (учениця) самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; висловлює власну думку, зіставляє її з думками своїх однокласників, вміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; усна відповідь в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.
		Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота

		відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.
--	--	---

Критерії оцінювання самостійних та контрольних робіт

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Відтворення інформації з пам'яті. Робота з допомогою вчителя. Ставлення до виконання роботи байдуже або нейтральне. Мотивація зовнішня негативна. Немає прагнення до мовного вдосконалення, організаційно-діяльнісні вміння не сформовані; не усвідомлює значення предмету для особистісного розвитку
II. Середній		Застосування знань і вмінь у типових ситуаціях, у роботі зі знайомим текстом, дія за алгоритмом, за зразком під керівництвом учителя.
III. Достатній		Застосування знань і вмінь у нетипових ситуаціях, робота зі знайомим текстом самостійно, з незнайомим текстом самостійно або з консультацією вчителя. Організаційно-діяльнісні вміння добре сформовані. Ставлення до предмету позитивне. Мотивація – внутрішня. Усвідомлює значення української мови для особистісного розвитку. Є прагнення до особистісного самовдосконалення, учень (учениця) робить практичні кроки для цього.
IV. Високий		Застосування знань і вмінь у нетипових ситуаціях, робота зі знайомим текстом самостійно, з незнайомим текстом самостійно. Робота виконана охайно, з дотриманням усіх норм сучасної української літературної мови. Творча робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю; висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.

Критерії оцінювання мотиваційного листа та проєкту

Рівень	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Побудованому учнем (ученицею) тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи; теза не відповідає запропонованій темі; не наведено жодного аргументу. Учні (учениці) слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності висловлення, потребує збагачення та урізноманітнення лексики й граматична будова висловлення; теза не відповідає запропонованій темі.
II. Середній		Висловлення учня (учениці) за обсягом складає дещо більше половини від норми й характеризується певною завершеністю, зв'язністю; чіткіше мають розрізняватися основна та другорядна інформація; висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами; є недоліки за сімома показниками: посереднє розуміння теми; порушення послідовності побудови твору; рівень словникового запасу нижче середнього; відносна стильова єдність твору; не сформульовано вправно тезу; наведено один аргумент.

III. Достатній	Учень (учениця) самостійно буде достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює тезу, яка відповідає запропонованій темі; наводить один доречний аргумент; приклад не конкретизований; висновок відповідає запропонованій темі; трапляються недоліки за трьома показниками: невміння пов'язати предмет обговорення із сучасністю, не добирає переконливі докази для обґрунтування певного явища, відносно багатство словникового запасу, робота не відзначається різноманітністю та чіткістю слововживання.
IV. Високий	Учень (учениця) самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі і органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів; робота відзначається багатством слововживання та художньою цінністю.

Критерії оцінювання ведення зошитів

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) пише неохайно, допускаючи велику кількість орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних та пунктуаційних помилок. Почерк некаліграфічний. Домашні та класні вправи оформлені без дотримання вимог орфографічного режиму або невиконані зовсім. Роботи у зошиті характеризуються фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні.
II. Середній		Учень (учениця) нерегулярно виконує домашні завдання. У вправах наявні різного типу помилки. Ведення зошита неохайне, почерк не цілком розбірливий. Теоретичний матеріал викладений непослідовно. Записи у зошиті несистематичні.
III. Достатній		Учень (учениця) систематично виконує домашні завдання. Класна робота оформлена з дотриманням усіх каліграфічних та граматичних вимог. Виклад теоретичного матеріалу у зошиті послідовний. Записи ведуться охайно.
IV. Високий		Учень (учениця) демонструє високий рівень мовних компетентностей. Легко розпізнає, групує й класифікує вивчені мовні явища; уміє правильно писати слова на вивчені орфографічні правила та словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставить розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформлює класну роботу та домашні вправи. Пише охайно та розбірливо.

13. Фінансова грамотність

Програма курсу за вибором «Фінансова грамотність» для учнів розроблена за формою, запропонованою Міністерством освіти та науки України, та відповідає Державному стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392) та Положенню «Концепції Нової української школи» (2016 р.).

Увага акцентується не лише на запам'ятовуванні певної кількості інформації, а й на виробленні практичних навичок, зокрема: поведінці під час різних проблемних ситуацій, застосуванні досвіду успішної діяльності у сфері підприємництва, плануванні власних життєвих подій, бюджету тощо. У новому Законі України «Про освіту» (ст.12) задекларовано завдання формування ключових компетентностей, спрямованих на досягнення загальної освітньої мети, зокрема підприємливості та фінансової грамотності.

Підприємливість і фінансова грамотність – одна з компетентностей, якою мають володіти учні та випускники Нової української школи.

Структура курсу підпорядкована певній логіці, яка спирається на основні принципи пізнання, а саме:

- рух від простого до складного;
- поєднання історичного і логічного;
- перевірка достовірності отриманих знань.

Форми перевірки знань на уроках фінансової грамотності у 10-их класах:

- усні відповіді;
- тестові завдання різних рівнів складності;
- контрольні, практичні, самостійні роботи з тем;
- проекти;
- доповіді з презентацією.

Форми перевірки засвоєного компоненту навчально-пізнавальної діяльності учнів (теоретичних знань):

1) усні відповіді за заданою темою, при цьому мають ураховуватися:

- характеристики відповіді учня: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань: осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
 - досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
 - самостійність оціночних суджень;
- 2) відповіді на тестові завдання різних рівнів складності;
 - 3) аргументи при обговоренні актуальних фінансових проблем під час диспутів, дискусій, діалогів;
 - 4) практичні роботи.

Перевірка набутих навичок може здійснюватися у процесі:

- розв'язування задач різних рівнів складності,
- оцінювання результатів дослідження певних умов надання фінансових послуг;
- обґрунтування конкретних економічних рішень при виконанні практичних завдань;
- аналізу вигідності умов надання різними фінансовими установами певних фінансових послуг;
- проведення практичних і самостійних робіт за визначеною темою;
- проведення досліджень з певних питань з використанням різних джерел для збору даних (міні-проекти, доповіді з презентацією);
- проведення командної роботи для знаходження колективного рішення з різних проблемних питань (оцінювання постерів, рекламних проєктів, презентацій тощо).

Кожен із видів робіт містить очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, а саме:

- знаннявий компонент: знає; розуміє; пояснює; наводить приклади;
- діяльнісний компонент: аналізує; розрізняє; визначає; порівнює; установлює; аналізує; дотримується; прогнозує; характеризує; класифікує; уміє;
- ціннісний компонент: оцінює; висловлює судження; усвідомлює; робить висновки.

Критерії оцінювання (усні відповіді та тестові завдання)

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
І. Початковий		Учень (учениця) за допомогою вчителя в загальних рисах відтворює один-два терміни з теми.
		Учень (учениця) обирає із запропонованих визначень термінів правильні та відтворює їх в загальних рисах.
		Учень (учениця) одним або двома простими реченнями передає зміст невеликої частини теми та вміє вибрати хоча б один правильний варіант із декількох запропонованих в тесті.

II. Середній		Учень (учениця) за допомогою вчителя одним або двома простими реченнями передає зміст невеликої частини теми, формулює визначення поняття з фінансової грамотності та вміє їх віднайти в тестових завданнях.
		Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює словами означення основних термінів, у процесі відповіді допускає окремі зміни навчальної інформації, наводить приклади, які наводив учитель; уміє розв'язати ситуаційну задачу.
		Учень (учениця) відтворює тему відповідно до її викладу вчителем, наводить власні приклади; розкриває суть фінансових термінів, допускаючи незначні неточності; застосовує прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновки); уміє правильно розв'язувати елементарні ситуаційні задачі, за потребою звертаючись за консультацією до вчителя, робить правильні висновки.
III. Достатній		Учень (учениця) відтворює зміст теми, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть понять, може здійснити порівняння фінансових явищ простого рівня; визначає власні економічні інтереси: робить аналіз, порівняння, висновки, самостійно та з допомогою вчителя.
		Учень (учениця) в основному володіє навчальним матеріалом, вміє аналізувати вивчене з теми, узагальнювати та систематизувати; відповідає на поставлені запитання та наводить аргументи, має свою точку зору; з допомогою вчителя уміє користуватись фінансовою термінологією та розуміє економічні процеси, що відбуваються в житті родини та держави.
		Учень (учениця) оперує вивченим матеріалом з теми, може самостійно відтворювати вивчене та наводити аргументи, з допомогою вчителя відповідає на запитання з декількох тем, самостійно розв'язує та аналізує різні фінансові ситуації
IV. Високий	1	Учень (учениця) вільно володіє темою, має ґрунтовні економічні знання; відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; узагальнює й систематизує матеріал в межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; наводить прикладами з життя; проводить самоперевірку виконаної роботи; аналізує відповіді інших учнів; з найпростішим обґрунтуванням пояснює розв'язування тестових завдань підвищеного рівня.
		Учень (учениця) володіє системними знаннями, може вільно висловлювати власну думку та аргументує її, знаходить нестандартні підходи до розв'язання економічних проблем і завдань; самостійно вирішує та пояснює тестові завдання високого рівня складності.
		Учень (учениця) володіє глибокими системними знаннями з різних тем, має власні ідеї згідно з вивченим матеріалом, наводить аргументи при обговоренні актуальних фінансових проблем; самостійно оцінює свою навчальну діяльність, її результати; уміє сформулювати проблему й запропонувати шляхи її вирішення; вести дискусію з конкретного питання; вирішує та пояснює тестові завдання високого рівня складності; аналізує фінансові явища.

Критерії оцінювання контрольних, практичних, самостійних робіт та досліджень

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Учень (учениця) не підготувався (-лася) до виконання роботи. Робота виконана частково (1/4) й оформлена учнем (ученицею) за допомогою учителя або добре підготовлених однокласників, які вже виконали успішно дану роботу. На виконання роботи витрачено багато часу.
II. Середній		Учень (учениця) показав (-ла) знання теоретичного матеріалу з теми, але виявив (-ла) труднощі при практичному застосуванні знань. Допустив (-ла) грубі помилки у половині завдань, робота оформлена неохайно.
III. Достатній		Робота виконана учнем (ученицею) повністю самостійно. Учень (учениця) допустив (-ла) відхилення від необхідної послідовності виконання завдань, які не впливають на правильність кінцевого результату. Допущено незначні неточності в оформленні результатів роботи.
IV. Високий		Робота виконана в повному обсязі, з дотриманням необхідної послідовності згідно інструктивних рекомендацій, оформлена акуратно, розв'язок усіх завдань правильний. Самостійно підібрано необхідні джерела, виявлено необхідні теоретичні знання, практичні уміння й навички, обґрунтовано конкретні рішення при виконанні практичних завдань. Проект оформлено оригінально, використано новаторський підхід.

Критерії оцінювання доповіді з презентацією

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії навчальних досягнень учнів
I. Початковий		Тема доповіді нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел. Більша частина презентації скопійована та частково порушує авторські права.
II. Середній		Обсяг доповіді 6-8 сторінок; презентації 6-8 слайдів. Недостатнє викладення обраної проблеми. Тема розглядається поверхнево; у бібліографічному списку менше трьох джерел і є помилки. Учень (учениця) не вказав (-ла) актуальність теми, проте вказав (-ла) мету роботи.
III. Достатній		Доповідь має обсяг 8-10 сторінок. Презентація 8-10 слайдів. Тема доповіді (презентації) розкрита повністю, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам. Учень (учениця) вказує актуальність, мету, новизну теми. Презентація має графіки, діаграми, використано різні джерела та є посилання на них, не порушено авторських прав. Презентація оформлена в одному стилі.
IV. Високий		Учнем (ученицею) обґрунтовується актуальність теми, її практична значущість; визначається об'єкт, предмет, мета і завдання, розглядаються методи вивчення теми та є огляд літератури; розкривається структура роботи, її основний зміст. Доповідь має обсяг 10-15 друкованих (рукописних) сторінок. Проблема, яка в ній розглядається, викладена повністю, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення. Найвні правильно

		<p>оформленні додатки. Презентація має 10-15 слайдів, присутній стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту. Мета та актуальність презентації розкриті, є висновки. Кожен слайд відображає одну думку. Наявні графіки, діаграми, використано різні джерела та є посилання на них, не порушено авторських прав.</p>
--	--	---

14. Фізична культура

Навчання фізичної культури в старшій школі спрямоване на досягнення загальної мети базової загальної освіти. Метою базової загальної середньої освіти є: розвиток і соціалізація особистості учнів, формування у них національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів, готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави.

Фізичне виховання – важливий засіб фізичного, соціального та духовного розвитку учнівської молоді. Мета реалізовується комплексом таких навчальних, оздоровчих і виховних завдань: — формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереження та зміцнення здоров'я, фізичного розвитку; — розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових дій, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності; — розширення функціональних можливостей організму дитини через цілеспрямований розвиток основних фізичних якостей і природних здібностей; — формування ціннісних орієнтацій щодо використання фізичних вправ як одного з головних чинників здорового способу життя; — формування практичних навичок для самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку; - формування високих моральних якостей особистості; - формування фізичної готовності молоді до виконання громадського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави.

Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках фізичної культури може здійснюватися за такими видами діяльності: 1. Засвоєння техніки виконання фізичної вправи на уроці. 2. Виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особистого результату). 3. Виконання навчальних завдань під час проведення уроку. 4. Засвоєння теоретико-методичних знань. При цьому оцінка за виконання нормативу не є домінуючою під час здійснення тематичного, семестрового чи річного оцінювання. Для оцінювання розвитку фізичних якостей використовуються навчальні нормативи, які розроблено для кожного року вивчення. Контрольні навчальні нормативи є орієнтовними. Порядок їх проведення визначає вчитель відповідно до календарно-тематичного планування. При складанні навчального нормативу за його показником визначають рівень досягнень (початковий, середній, достатній, високий), а потім за технічними показниками

виконання рухової дії та теоретичними знаннями виставляють оцінку в балах. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів із фізичної культури затверджені наказом МОН України від 05.05.08 № 371. Оцінюючи навчальні нормативи з фізичної підготовленості, потрібно дотримуватись таких вимог:

1. Навчальні нормативи складають учні основної медичної групи, які на момент прийняття нормативу не скаржаться на погане самопочуття та стан здоров'я.

2. Кожній заліковій вправі передуює спеціальна фізична підготовка (не менше як на двох заняттях).

3. Перед складанням нормативу вчитель проводить розминку, а після — відновлювальні вправи.

4. Учні мають можливість перескласти норматив на визначеному вчителем занятті.

5. Учитель зобов'язаний забезпечити безумовне дотримання правил і виконання вимог щодо безпеки під час здачі нормативів.

При оцінюванні навчальних досягнень з фізичної культури також враховуються: особисті досягнення школярів протягом навчального року; ступінь активності учнів на уроках; залучення учнів до занять фізичною культурою в позаурочний час; участь у спортивних змаганнях усіх рівнів. На основі зазначених показників учителі можуть застосовувати різноманітні системи нарахування «бонусних» балів. Наприклад, якщо учень (учениця) викона(в/ла) залікову вправу на певний рівень, але при цьому його (її) особистий результат виконання цієї вправи поліпшився порівняно з попереднім показником, учитель може виставити оцінку на 1–2 бали вищу за ту, яка передбачається навчальними нормативами. Учні, які за станом здоров'я віднесені до підготовчої медичної групи, оцінюються за теоретико-методичні знання, техніку виконання вправ, складання відповідних нормативів, які їм не протипоказані. Невиконання нормативів з причин, незалежних від учня/учениці, непропорційний фізичний розвиток, пропуски занять з поважних причин, не є підставою для зниження підсумкової оцінки успішності.

Критерії оцінювання навчальних завдань учнів на уроці фізичної культури

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання
I Початковий		Учень(учениця) присутня на уроці, але до виконання практичний завдань не допускається без належної спортивної форми(згідно ІБЖ), а оволодіває лише теоретичним матеріалом.

II. Середній	Учень (учениця) готовий (готова) до уроку згідно всіх правил БЖ, але з тих чи інших причин не може в повному обсязі виконувати фізичні навантаження, не проявляє активність, не прагне до самовдосконалення. А лише виконує завдання підготовчої частини уроку.
III. Достатній	Учень (учениця) виконує всі завдання на уроці, дослухається до вчителя, щодо власних помилок, але не завжди прагне до їх усунення. Тобто не всі завдання на уроці виконує правильно.
IV. Високий	Учень (учениця) вміє використовувати набуті знання, вміння і навички на уроці, самостійно відкриває власні обдарування і нахили, прагне до самовдосконалення. Виконує всі завдання на уроці, прислухається до вчителя щодо власних помилок і самостійно їх усуває.

Критерії оцінювання контрольних нормативів

Бали	Критерії навчальних досягнень
	Учень (учениця) виконує контрольний норматив, результат якого відповідає низькому рівню навчальних досягнень учнів
	Учень (учениця) виконує контрольний норматив, результат якого відповідає середньому рівню навчальних досягнень учнів
	Учень (учениця) виконує контрольний норматив, результат якого відповідає достатньому рівню навчальних досягнень учнів
	Учень (учениця) виконує контрольний норматив, результат якого відповідає високому рівню навчальних досягнень учнів

Критерії оцінювання самостійних робіт учнів

Бали	Критерії навчальних досягнень
	Виконання та представлення учнем (ученицею) презентації з обраної теми
	Складання та виконання учнем (ученицею) у відеозапису комплексу вправ для розвитку фізичних якостей
	Активна участь учня (учениці) у спортивних шкільних та позашкільних змаганнях різного рівня. Заняття у спортивних секціях.
	Учень (учениця) отримує за виконання підсумкового тестового завдання з теоретичних знань з модулю.

15. Громадянська освіта

Критерії оцінювання (усні відповіді та тестові завдання)

Рівень	Бал	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий		Учень (учениця) розрізняє об'єкти вивчення. Учень (учениця) на рівні «так-ні» усно відтворює кілька термінів, вибирає правильний варіант відповіді із двох запропонованих.
		Учень (учениця) відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Одним простим реченням передає зміст частини теми, знаходить відповідь на закрите запитання в тексті підручника.
		Учень (учениця) відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя дає елементарні відповіді.
Середній		Учень (учениця) з допомогою вчителя репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним двома простими реченнями, формулює визначення соціального (економічного, політичного) поняття.
		Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати суть соціального (економічного, політичного) поняття.
		Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком. Учень (учениця) у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі терміни, аналізує прості життєві ситуації, розв'язує тестові завдання першого рівня; може користуватися за допомогою вчителя (зразок, пам'ятка) окремими положеннями нормативних актів
Достатній		Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.
		Учень (учениця) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між соціальними (політичними, економічними) явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь логічна, хоча і має неточності.
		Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у ході дискусії (діалогу), уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
Високий		Учень (учениця) має повні, глибокі знання за вивченою темою, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами.
		Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
		Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Виявляє ґрунтовні знання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у

		практичній діяльності (участь у дискусіях, засіданнях «круглих столів» тощо); може самостійно вирішувати практичні задачі
--	--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти інтегрованого курсу «Громадянська освіта» за виконання практичних робіт

Впровадження концепції Нової української школи зорієнтовано на формування в учнів ключових життєвих компетентностей. Перехід до компетентнісного навчання полягає в тому, щоб формувати і розвивати предметні уміння, а також навчати учнів застосовувати свої уміння і набуті завдяки їх застосуванню знання у конкретних навчальних та життєвих ситуаціях. Відбувається це, переважно, під час практичних занять, які передбачені програмою з історії в межах кожної теми в усіх класах з історії, основ правознавства. Виконання практичних робіт сприяє глибшому засвоєнню нового матеріалу учнями та формуванню й розвитку у них загальнонавчальних і спеціальних предметних умінь. Практична робота – це самостійна робота учнів над окремими питаннями теми, мета якої – опрацювати різноманітні джерела знань: підручник, текстові та візуальні джерела, інтернет-ресурси, музейні експозиції, відомості місцевих історичних пам'яток тощо. Така робота може виконуватися як у класі, так і вдома, але з обов'язковою презентацією її результатів на уроці. Вчитель має чітко визначити критерії, за якими оцінюється діяльність учня на конкретному практичному занятті. Після того, як учителем визначені критерії оцінювання, показники рівнів прояву цих критеріїв, оцінювання переходить до процесу оцінки і чітко покладається на бальну систему.

Критерії навчальних досягнень учнів

на ПОЧАТКОВОМУ РІВНІ, учень/учениця спроможні тільки на фрагментарне відтворення інформації. Вони, зокрема, здатні пригадати окремі її одиниці: дати, імена, терміни, короткі вислови (одне-два речення) і не виявляють предметних умінь. Здатність пригадати те, що вивчалось, свідчить про намагання учня/учениці виконати завдання та потенційні можливості добитися кращого результату

на СЕРЕДНЬОМУ РІВНІ учень/учениця спроможні на повноцінне відтворення історичної інформації. Розуміючи поверхневі зв'язки між її одиницями, наприклад, між особою, діями, вчиненими за її участі, часом та місцем цієї діяльності, вони можуть не тільки передати почуте, побачене, прочитане, а й розкрити його зміст своїми словами, доречно вживаючи термінологію. Здатність наповнити смислом джерельну інформацію свідчить про вдумливість та старанність учня/учениці, а також про наявність у нього/неї базових умінь: слухати, читати, писати, ставити та відповідати на запитання, розповідати, описувати тощо

на ДОСТАТНЬОМУ РІВНІ учень/учениця спроможні на перетворення, відбір, співставлення та поповнення осмисленої ними історичної інформації. Вони володіють уміннями встановлювати глибинні, наприклад, причинно-наслідкові, мотиваційні зв'язки, можуть згрупувати однорідні та відібрати потрібні для повнішого розкриття теми події, виділити системотворні ознаки/риси історичного явища/процесу, встановити подібне і відмінне в однорідних фактах, підібрати аргументи та контраргументи до відомого судження, перевести сформатовану кимось інформацію в інший формат (наприклад, з вербальної у графічну і навпаки). Здатність учня/учениці оперувати джерельним матеріалом свідчить про систематичне цілеспрямоване учіння та про готовність до творчої діяльності

на ВИСОКОМУ РІВНІ учень/учениця спроможні на власне (суб'єктивно нове) бачення історичного процесу. Аналізуючи та синтезуючи інформацію з різних

джерел, як вторинних (підручник, науково-популярні та художні твори), так і первинних (речові пам'ятки, актові документи, спогади та ін.), вони розмірковують на задані теми, висловлюють та обстоюють власні судження щодо діяльності історичних осіб, значення історичних фактів, трактування подій їх дослідниками тощо. Здатність учня/учениці творити суб'єктивно нове пояснення історичних подій, вчинків історичних постатей, суголосне до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, свідчить про досягнення ними мети загальної історичної освіти.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з інтегрованого курсу «Громадянська освіта» за виконання творчої роботи (Есе)

Рівень	Бал	Критерії навчальних досягнень учнів
Творча робота. Есе (самостійна творча письмова робота, ознакою якої є особистісний характер сприймання проблеми та її осмислення, невеликий обсяг, вільна композиція, невимушеність та емоційність викладу)		
Вільне невеликий обсяг (7-10 речень); вільна форма і стиль викладу; довільна структура; обов'язкова вимога: наявність позиції автора.		Формальне обсяг – 1-2 сторінки тексту (120-200 слів) дотримання структури тексту, наявність відповідних компонентів (тези, аргументи, приклади, оцінювальні судження, висновки); обґрунтування (аргументування) тези.
Високий (власне (суб'єктивно нове) бачення історичного процесу)		☐ повно, вичерпно висвітлює тему; ☐ вправно формулює тезу; ☐ аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; ☐ приклади переконливі, конкретизовані; ☐ цілісний, послідовний несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); ☐ висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів
		☐ будує послідовний, повний текст, чітко формулює тезу; ☐ аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших; ☐ наводить два доречні й переконливі аргументи для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; ☐ приклади конкретизовані; ☐ висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.
		будує послідовний, повний текст, чітко формулює тезу; певним чином аргументує різні погляди на проблему, наводить два доречні й переконливі аргументи, приклади; висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези аргументів і прикладів.

Достатній (повноцінне перетворення, відбір, співставлення та поповнення осмисленої історичної інформації)	самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; ☐ загалом розкриває тему, висловлює основну думку; ☐ наводить один доречний аргумент; ☐ наводить один доречний приклад; висновок відповідає запропонованій темі; ☐ у роботі виявлені недоліки: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації
	☐ самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; ☐ наводить один доречний аргумент; приклад не конкретизований; висновок відповідає запропонованій темі; ☐ трапляються недоліки: невміння пов'язати предмет обговорення із сучасністю, тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, не добирає переконливі докази для обґрунтування певного явища
	☐ самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, формулює тезу, яка відповідає запропонованій темі; ☐ наводить один доречний аргумент; ☐ висновок відповідає запропонованій темі; ☐ у роботі є недоліки: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; висловлювання не завжди конкретне, просторовий виклад міркувань, не підкріплених фактичним матеріалом, нелогічне розташування абзаців, переходи між ними не є вмотивованими; основна думка не аргументується.
Середній (повноцінне відтворення історичної інформації.)	за обсягом висловлення сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний; наводить один доречний аргумент; наводить непереконливий приклад; висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами; робота характеризується недоліками: відсутня самостійність суджень, їх аргументованість.
	за обсягом робота наближається до норми, загалом є завершеною темою значною мірою розкрито; не сформульовано вправно тезу; наведено один аргумент; приклад непереконливий; висновок лише частково відповідає тезі, не пов'язаний з аргументом та прикладом; трапляються недоліки: роботі властива поверховість висвітлення теми, не простежується основна думка
	☐ за обсягом складає дещо більше половини від норми й характеризується певною завершеністю, зв'язністю; ☐ чіткіше мають розрізнятися основна та другорядна інформація; ☐ висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами; ☐ є недоліки: посереднє розуміння теми; порушення послідовності побудови твору; не сформульовано вправно тезу; наведено один приклад

Початковий (фрагментарне відтворення історичної інформації)	☐ слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової єдності висловлення; ☐ теза частково відповідає запропонованій темі; ☐ наведений аргумент не впливає з тези; приклад не є доречним; висновок сформульовано нечітко.
	☐ побудоване висловлення характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; ☐ теза не відповідає запропонованій темі; ☐ наведені аргументи не є доречними; прикладу немає або він не є доречним.
	побудованому тексту бракує зв'язності й цілісності; ☐ теза не відповідає запропонованій темі; ☐ не наведено жодного аргументу

Склад робочої групи вчителів-предметників для науково-методичного супроводу у період переходу до оцінювання навчальних досягнень учнів 10-их класів за 200-бальною шкалою з усіх предметів у системі загальної середньої освіти Тернопільської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 28

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Назва навчального предмету
1.	Борищук Ольга Ярославівна	англійська мова
2.	Гіль Михайло Ярославович	мистецтво
3.	Гіль Оксана Михайлівна	українська мова
4.	Іщук Надія Григорівна	історія: Україна і світ
5.	Корбеляк Віра Петрівна	польська мова
6.	Клименко Олена Володимирівна	фізична культура
7.	Мазуренок Оксана Романівна	фінансова грамотність
8.	Мацієвський Василь Кирилович	громадянська освіта
9.	Мельничук Надія Никонівна	українська література, українська мова
10.	Недзельська Юлія Вікторівна	основи сім'ї
11.	Пасічник Наталя Богданівна	англійська мова
12.	Пелих Ірина Тарасівна	алгебра, геометрія
13.	Пелішко Світлана Іванівна	інформатика
14.	Слободян Ольга Григорівна	природничі науки
15.	Строцій Ірина Іванівна	алгебра, геометрія
16.	Твардовський Іван Іванович	фізична культура
17.	Телекова Наталія Петрівна	інформатика
18.	Яциковська Наталія Дмитрівна	зарубіжна література